

ข้อสั่งการ แนวทาง และนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เพื่อใช้กำกับดูแล และติดตามการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วันจันทร์ที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๒
ณ ห้องประชุมอักษฎาภรณ์ ชั้น ๕ อาคารดำรงราชานุสรณ์ กระทรวงมหาดไทย

เปลี่ยนเพื่อโลกที่ดีกว่า

คำนำ

เอกสารฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดใช้การกำกับ ดูแล และติดตามการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยรวบรวมข้อสั่งการ แนวทางและนโยบายที่มอบให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นประสานแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขับเคลื่อนไว้ และสามารถค้นหาหนังสือสั่งการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยการสแกน QR CODE ในแต่ละเรื่องได้ด้วย

การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐบาลและภารกิจสำคัญของกระทรวงมหาดไทย ในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” จะประสบผลสำเร็จได้ด้วยการนำของผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้นำสูงสุดของจังหวัดที่ต้องเชื่อมโยงการทำงานระหว่างราชการส่วนกลางกับราชการส่วนท้องถิ่น ในการกำกับ ดูแล สนับสนุน ส่งเสริม และให้คำแนะนำแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทั้ง ๗๖ จังหวัด ซึ่งประกอบด้วยภารกิจสำคัญต่างๆ มากมาย เช่น การขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการให้บริการสาธารณะในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของพี่น้องประชาชน ตามวิสัยทัศน์ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบริการสาธารณะตามมาตรฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ได้อย่างทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ภายในปี ๒๕๖๕”

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในการนำไปเป็นข้อมูลประกอบการกำกับดูแล ปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑๕ เมษายน ๒๕๖๒

สารบัญ

๑.	สรุปข้อมูลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	๓
๒.	การจัดทำข้อมูลแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๕
๓.	การดำเนินโครงการสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก (เพิ่มสวนหย่อม/สวนสาธารณะให้แก่ชุมชน)	๗
๔.	การดำเนินการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. ๒๕๖๒	๙
๕.	การดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)	๑๐
๖.	การใช้กลไกกระจายข่าวประจำหมู่บ้านในการสื่อสารนโยบายของรัฐบาล	๑๖
๗.	การขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๗
๘.	การแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕)	๓๗
๙.	รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒	๓๘
๑๐.	การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๔๐
	- การกำหนดระยะเวลาการเปิดการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	
	- การป้องกันเด็กจมน้ำในเด็กปฐมวัย	
	- สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา	
	- การจัดงาน “เวทีสานพลัง สร้างปัญญา พัฒนาเด็กปฐมวัยและประถมศึกษา”	
๑๑.	ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายจ่ายเกี่ยวกับทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษา และการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๑	๔๔
๑๒.	ขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ค่าก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และอาคารเรียนและอาคารประกอบ)	๔๖
๑๓.	ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๘
๑๔.	ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๙
๑๕.	ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑	๕๓
๑๖.	ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดทำประกันภัยทรัพย์สิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒	๕๔
๑๗.	ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑	๕๖
๑๘.	การสำรวจข้อมูลรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๕๘

๑. สรุปข้อมูลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

การจัดหาน้ำอุปโภคบริโภคให้แก่หมู่บ้านที่ไม่มีระบบประปา จำนวน ๑๓๕ หมู่บ้าน ตามมติการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ผลการดำเนินการ

๑. นายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้มีข้อสั่งการในการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/ ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดหาน้ำอุปโภคบริโภค ให้ครบทั้ง ๑๓๐ หมู่บ้าน ภายในปี ๒๕๖๒ และให้สำนักงานงบประมาณ พิจารณาสับสนุนงบประมาณต่อไป โดยอยู่ในความรับผิดชอบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน ๑๓๕ หมู่บ้าน ๒๑ จังหวัด

๒. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอให้จังหวัดดำเนินการตรวจสอบยืนยันสถานะปัจจุบันของหมู่บ้านที่ไม่มีระบบประปาหมู่บ้าน และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแนวทางการจัดหาน้ำอุปโภคบริโภคให้แก่หมู่บ้านที่ไม่มีระบบประปา โดยได้รับรายงานผลการดำเนินการ ดังนี้

(๑) ปัจจุบันหมู่บ้านมีระบบประปาหมู่บ้าน หรือใช้ระบบประปาอื่นๆ ทดแทนแล้ว จำนวน ๒๓ หมู่บ้าน

(๒) ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหาน้ำอุปโภคบริโภคให้แก่หมู่บ้านที่ไม่มีระบบประปาตามความเหมาะสมศักยภาพของพื้นที่แล้ว เช่น ขยายเขตระบบประปาต่อท่อลำเลียงน้ำประปาจากหมู่บ้าน ชุมชนใกล้เคียงจัดระบบกระจายน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเองบาดาลผิวดินจัดสร้างถังเก็บน้ำและจัดตั้งธนาคารน้ำประจำหมู่บ้านชุมชนจำนวน ๑๐๔ หมู่บ้าน

(๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับการสนับสนุนงบประมาณและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปรับแผนการใช้งบประมาณประจำปี ๒๕๖๒ เพื่อดำเนินการก่อสร้างระบบ ปลาหมู่บ้านจำนวน ๔ หมู่บ้าน

(๔) อยู่ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบความเหมาะสมศักยภาพของพื้นที่เพื่อพิจารณาจัดหาน้ำอุปโภคบริโภคให้แก่หมู่บ้านที่ไม่มีระบบประปาจำนวน ๔ หมู่บ้าน

๓. คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ มอบหมายให้แก้ไขปัญหาหมู่บ้าน ที่ไม่มีระบบประปาที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๓๕ หมู่บ้าน ๒๑ จังหวัด

(๑) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ร่วมกับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แก้ไขปัญหาหมู่บ้านที่ไม่มีระบบประปาให้มีระบบประปาแล้ว จำนวน ๒๗ หมู่บ้าน อยู่ระหว่างตรวจสอบความพร้อมสถานที่ก่อสร้าง เพื่อสนับสนุนงบประมาณ จำนวน ๔ หมู่บ้าน คงเหลือหมู่บ้านที่ไม่มีระบบประปาหมู่บ้าน จำนวน ๑๐๔ หมู่บ้าน

(๒) หมู่บ้านที่ไม่มีระบบประปา จำนวน ๑๐๔ หมู่บ้าน ได้ตรวจสอบแล้วพบว่า สถานที่ก่อสร้างยังไม่ได้รับอนุญาต ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่สาธารณะประโยชน์ เขตป่าสงวนแห่งชาติ สปก. หรือในเขตวัด ฯลฯ จำนวน ๑๕ จังหวัด

ทั้งนี้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับรายงานจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์ขอรับการสนับสนุนงบประมาณซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างตรวจสอบความพร้อมในการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านเพื่อปรับแผนการใช้งบประมาณปี ๒๕๖๒ จำนวน ๔๒ หมู่บ้าน

รายชื่อจังหวัดที่หมู่บ้านไม่มีระบบน้ำประปา

ที่	จังหวัด	จำนวนหมู่บ้าน
๑	จันทบุรี	๒
๒	ฉะเชิงเทรา	๒
๓	ชุมพร	๑
๔	เชียงราย	๔
๕	เชียงใหม่	๓
๖	นราธิวาส	๙
๗	ปราจีนบุรี	๑๐
๘	บุรีรัมย์	๖

ที่	จังหวัด	จำนวนหมู่บ้าน
๙	ปัตตานี	๒
๑๐	พะเยา	๖
๑๑	ศรีสะเกษ	๒๑
๑๒	สกลนคร	๓
๑๓	สุโขทัย	๑
๑๔	สุราษฎร์ธานี	๑
๑๕	สุรินทร์	๓๓
รวม		๑๐๔

๒. การจัดทำข้อมูลแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อมูลทั่วไป

ด้วยสถานการณ์ปัจจุบันได้เกิดปัญหาภัยแล้งหลายพื้นที่ของประเทศไทย ส่งผลให้ประชาชนประสบภาวะขาดแคลนน้ำอุปโภค - บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตร สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากสภาพปัญหาแหล่งน้ำที่เกิดจากธรรมชาติและหน่วยงานต่างๆ สร้างขึ้น อาจมีสภาพดินแข็งหรือขรุขระทรุดโทรม ไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้งได้ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า การพัฒนาและแก้ไขปัญหาคขาดแคลนน้ำอุปโภค - บริโภค เป็นปัญหาเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาและแก้ไขปัญหาคขาดแคลนน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนทำค้ำของงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ในการพัฒนาปรับปรุงซ่อมแซมให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ และเพิ่มขีดความสามารถในการกักเก็บน้ำ จึงได้จัดทำข้อมูลแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แหล่งน้ำที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างขึ้นเอง หรือรับมอบทรัพย์สินตามภารกิจถ่ายโอนและอื่นๆ ดังนี้

๑. การจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๑ จัดเก็บจากส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกประเภทแหล่งน้ำได้ ๑๖ รายการ จำนวน ๕๙,๓๘๓ แห่ง ได้แก่		
ส่วนราชการที่ถ่ายโอน	จำนวนแหล่งน้ำ (แห่ง)	ปัญหาในการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์
กรมชลประทาน	๑๓,๘๗๕	ข้อมูลการถ่ายโอนภารกิจด้านแหล่งน้ำจากส่วนราชการเป็นข้อมูลที่มีรายละเอียดครบถ้วนทั้งขนาด ตำแหน่งที่ตั้ง แต่ยังไม่รวมข้อมูลแหล่งน้ำที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสร้างขึ้นเอง หรือรับมอบทรัพย์สินจากส่วนราชการตามระเบียบพัสดุฯ ทำให้ข้อมูลยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วน
กรมทรัพยากรน้ำ	๒๓,๐๖๓	
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินและเกษตรกรรม (สปก.)	๑๓๒	
กรมประมง	๒๐,๖๕๐	
กรมพัฒนาที่ดิน	๑,๖๖๓	
รวมทั้งสิ้น	๕๙,๓๘๓	

๑.๒ ข้อมูลแหล่งน้ำขนาดเล็กที่สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ(องค์การมหาชน) : GISTDA จัดเก็บผ่านระบบดาวเทียม เป็นข้อมูลแหล่งน้ำขนาดเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายละเอียดของตำแหน่งที่ตั้งในพื้นที่ตำบลต่างๆ แต่ข้อมูลยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วน จำนวนทั้งสิ้น ๑๔๒,๑๓๙ แห่ง ได้แก่		
หน่วยงานจัดเก็บข้อมูล	จำนวนแหล่งน้ำ (แห่ง)	ปัญหาในการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์
GISTDA	๑๔๒,๑๓๙	ข้อมูลที่ได้รับจาก GISTDA จัดเก็บ เป็นการสำรวจแหล่งน้ำจากระบบดาวเทียม จึงยังไม่สามารถแยกได้ว่าแหล่งน้ำจัดอยู่ในประเภทใด เพราะแหล่งน้ำบางแห่งไม่ได้รับชื่อแหล่งน้ำ

๒. จัดทำข้อมูลแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้มีการดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑) รวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นข้อมูลการตรวจสอบ และจัดทำข้อมูลแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

- ข้อมูลภารกิจถ่ายโอนจากส่วนราชการ
- ข้อมูลจาก สททช./GISTDA

๒) นำข้อมูลแหล่งน้ำที่จัดเก็บได้มาจัดทำฐานข้อมูลแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแบบฟอร์มการสำรวจและตรวจสอบข้อมูลภารกิจด้านแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมแนวทางการจัดทำข้อมูลฯ เพื่อส่งให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) จัดส่งฐานข้อมูลภารกิจด้านแหล่งน้ำของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐให้จังหวัด เพื่อแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ซึ่งสามารถดาวน์โหลดข้อมูลดังกล่าวได้ที่เว็บไซต์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (www.dla.go.th) หัวข้อ “หนังสือราชการ”

๒.๒ จังหวัด

๑) ดาวน์โหลดฐานข้อมูลภารกิจด้านแหล่งน้ำของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ จากเว็บไซต์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (www.dla.go.th) หัวข้อ “หนังสือราชการ” (หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๘/ ๖๑๔๔๕ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๒)

๒) แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อตรวจสอบแหล่งน้ำที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ ทั้งแหล่งน้ำที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสร้างขึ้นเองหรือรับมอบทรัพย์สินจากหน่วยงานต่างๆ ตามกฎหมายหรือตามภารกิจถ่ายโอนของแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือแหล่งน้ำที่อยู่ในความรับผิดชอบนอกเหนือจากข้อมูลที่จัดส่งให้ และจัดทำข้อมูลภารกิจด้านแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแบบฟอร์มที่กำหนด โดยให้ระบุนรายละเอียดของแหล่งน้ำ สภาพการใช้งาน และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการปรับปรุงซ่อมแซม โดยประมาณการให้ครบถ้วน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งน้ำประกอบการจัดทำคำขอรับงบประมาณ ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่สำรวจและเพิ่มเติมข้อมูล จะถือว่าไม่มีแหล่งน้ำที่จะเพิ่มเติมและไม่ประสงค์จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณดังกล่าว และให้จังหวัดรวบรวมและจัดส่งแบบรายงานข้อมูลภารกิจด้านแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมไฟล์ในรูปแบบ Excel ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dss0810.8@hotmail.com ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นภายในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๓. การดำเนินโครงการสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก (เพิ่มสวนหย่อม/สวนสาธารณะให้แก่ชุมชน)

๑. ความเป็นมา

เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้สนองพระราชโอรบายของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อให้ประชาชนได้มีพื้นที่ประกอบกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ คณะอนุกรรมการฝ่ายกลั่นกรองโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก มอบหมายให้ สส. ดำเนินการเพิ่มสวนหย่อม/สวนสาธารณะให้แก่ชุมชน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

๒.๒ เพื่อเชิญชวนให้ทุกภาคส่วนร่วมประสานพลังความสามัคคีโดยการรวมพลังจิตอาสา ร่วมแรงร่วมใจกันทำประโยชน์เพื่อสังคม โดยน้อมนำแนวพระราชโอรบายของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวทางการดำเนินการ

๒.๓ เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน เสริมสร้างสภาพแวดล้อมสีเขียวที่เปรียบเสมือนปอดของชุมชน

๒.๔ เพื่อให้ประชาชนได้มีสถานที่สำหรับทำกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ และออกกำลังกาย

๓. หลักเกณฑ์สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

๑. พื้นที่สวนให้มีความเหมาะสมและสมพระเกียรติ

๒. ป้ายชื่อสวน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นออกแบบ โดยขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ออกแบบตราสัญลักษณ์

๓. การจัดแบ่งพื้นที่สวน ควรมืองค์ประกอบ ดังนี้

๓.๑ สวนป่า

๓.๒ ที่นั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ

๓.๓ ที่ออกกำลังกาย

๓.๔ สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา

๔. สวนป่าควรมีต้นไม้ประจำพระองค์ของพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑๐ (ต้นรวงผึ้ง) ต้นไม้ประจำจังหวัด และสวนสมุนไพร

๕. จัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้พันธุ์กรรมพืช มีป้ายชื่อต้นไม้ และ QR Code เพื่ออธิบายสรรพคุณของต้นไม้

๔. Timeline การดำเนินโครงการ

๕. ผลการดำเนินการในปัจจุบัน

- จำนวนจังหวัดที่รายงานแล้ว ๒๗ จังหวัด (๖๑๑ สวน) ข้อมูล ณ วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒
- จำนวนจังหวัดที่รายงานการคัดเลือกสวนสาธารณะระดับอำเภอแล้ว ๑ จังหวัด (พะเยา)
- จำนวนจังหวัดที่ดำเนินการคัดเลือกสวนสาธารณะระดับจังหวัดแล้ว – จังหวัด
(กำหนดรายงานวันที่ ๑ พ.ค. ๖๒)

หมายเหตุ: เมื่อผ่านการคัดเลือกระดับจังหวัดแล้ว ให้ใช้ชื่อว่าสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาส
มหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

๔. การดำเนินการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อป้องกันและลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ๒๕๖๒ ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการดังนี้

๑. ประสานงานร่วมกับศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนจังหวัด/อำเภอ บูรณาการ ปฏิบัติดังนี้
 ๒. บูรณาการกับตำรวจ/ทหาร ตั้งจุดตรวจ, จุดบริการประชาชน/ด่านชุมชน
 ๓. ใช้มาตรการควบคุมทางสังคม ร่วมกับ กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน, อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และอาสาสมัครตั้งด่านชุมชนลดพฤติกรรมเสี่ยงที่อาจเกิดอุบัติเหตุ หรือทำการประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน/ชุมชน ลดพฤติกรรมเสี่ยงของประชาชนจัดกิจกรรมทางศาสนา ตั้งกลุ่มจิตอาสา ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้การใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย เป็นต้น

๔. ลดปัจจัยเสี่ยงทางถนน เช่น โครงการ ๑ ท้องถิ่น ๑ ถนนปลอดภัย ปรับปรุงถนนลดจุดเสี่ยง ป้องกัน จุดตัดทางรถไฟ การจัดช่องทางพิเศษ ทางเลี่ยง ทางลัด เป็นต้น

๕. ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อม เช่น ติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่าง สัญญาณไฟจราจร ป้ายประชาสัมพันธ์ ขอความร่วมมือผู้รับเหมาหยุดก่อสร้างถนนในช่วงเทศกาลสงกรานต์

๖. ดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยว

๗. ดูแลความปลอดภัยการท่องเที่ยวทางน้ำ

๘. จัดเตรียมหน่วยกู้ชีพกู้ภัย พร้อมอุปกรณ์บริการประชาชน ชักซ้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการดังนี้

- เผื่อระวังปัญหาการคุกคามทางเพศจากการเล่นสงกรานต์
- ขอให้พื้นที่เล่นน้ำสงกรานต์เป็นพื้นที่ปลอดภัย ปลอดภัย
- ประชาสัมพันธ์การเล่นน้ำสงกรานต์อย่างมีสติ
- เผื่อระวังการทำผิดพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑

๕. การขับเคลื่อนโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
(อพ.สธ.-สธ.)

๑. ความเป็นมา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความศรัทธาในพระราชดำริที่ทรงทำเพื่อผลประโยชน์แก่มหาชนชาวไทย ประกอบกับได้รับทราบการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ที่ทรงสืบทอดงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ รวมทั้งก่อให้เกิดกิจกรรมเพื่อที่จะให้เกิดการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติและนำผลประโยชน์มาถึงประชาชนชาวไทยได้ ภายใต้ ๓ ฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ซึ่งกิจกรรมประกอบด้วย ๖ งาน ได้แก่ ๑) การปกป้องทรัพยากร ๒) การสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร ๓) การปลูกรักษาทรัพยากร ๔) การอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ทรัพยากร ๕) ศูนย์ข้อมูลทรัพยากร ๖) สนับสนุนการอนุรักษ์ และจัดทำฐานทรัพยากร

๒. พันธกิจ

ขับเคลื่อนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. โดยดำเนินการในงานทรัพยากรท้องถิ่น ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และด้านทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

๓. เป้าหมายการดำเนินโครงการ อพ.สธ.-สธ.

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งสมัครเข้าร่วมโครงการพระราชดำริฯ (ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒)

(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจัดตั้ง “ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น”

(๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งดำเนินงานโครงการพระราชดำริฯ ภายใต้ ๓ ฐานทรัพยากร กิจกรรม ๖ งาน

(๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากร ทั้งกายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น (เป้าหมายที่ ๒ – ๔ เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓)

(๕) พัฒนาระดับ อบท. ที่ผ่านการประเมินผลการดำเนินงานโดยได้รับป้ายพระราชทานสนองพระราชดำริฯ และเกียรติบัตรฯ (ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓)

๔. การดำเนินการที่ผ่านมา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อพ.สธ.-สธ.) ระยะ ๕ ปีที่ห้า (๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ – ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. -สธ.

(๒) จัดทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ อพ.สธ.

(๓) ประชาสัมพันธ์ชี้แจงทำความเข้าใจ อบท. ให้เข้าร่วมโครงการ เป้าหมายอำเภอละ ๑ แห่ง รวม ๘๗๘ แห่ง(๔) รวบรวมรายชื่อ อบท. ที่เข้าร่วมส่งให้สำนักพระราชวัง (โครงการ อพ.สธ.)

(๕) ชี้แจงทำความเข้าใจกับ อบท. ในการเก็บรวบรวมและบันทึกฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น

(๖) รวบรวมข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่นที่ อบท. บันทึกแล้ว ส่งให้ อพ.สธ.

๕. การดำเนินการในปัจจุบัน

- (๑) แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มืองานฐานทรัพยากรท้องถิ่นและงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
- (๒) สรุปรูปข้อมูลอำเภอที่มี อปท. สมัครเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๕๖๐ อำเภอ ๑,๓๔๔ อปท. ข้อมูล ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒
- (๓) สรุปรูปข้อมูลอำเภอที่ อปท. ยังไม่ได้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๓๑๘ อำเภอ ข้อมูล ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๖. แผนงานในระยะต่อไป

- แผนปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๖๒ ได้ปรับเป้าหมายของการขับเคลื่อน โดยให้ อปท. สมัครเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. ให้ครบทุกแห่ง
- (๑) ประชุมคณะทำงานจัดทำคู่มือฯ เพื่อพิจารณาบทสรุปการจัดทำร่างคู่มือ พร้อมทั้งจัดพิมพ์คู่มือเพื่อแจ้งให้จังหวัดถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงาน
 - (๒) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดประชุม Conference ชี้แจงซักซ้อมแนวทางการเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. และจัดทำคู่มือฯ ให้ท้องถิ่นจังหวัดทุกจังหวัดทราบ
 - (๓) สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดทุกจังหวัดจัดประชุมชี้แจงแนวทางการเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. ให้กับ อปท. ทุกแห่งในพื้นที่ทราบ
 - (๔) กรณีที่จังหวัดมี อปท. ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ ให้จังหวัดจัดประชุมหารือ แนวทางการแก้ไขปัญหา/อุปสรรค โดยเชิญผู้บริหาร อปท. ที่ยังไม่ได้สมัครเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. เข้าร่วมการประชุม
 - (๕) ผู้ตรวจราชการกรมตรวจสอบเร่งรัดผลการสมัครเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. ให้ครบถ้วน ๑๐๐ %
 - (๖) สรุปรผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนโครงการ อพ.สธ.-สธ.
 - (๗) สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อยกระดับ อปท. ที่ผ่านการประเมินผลการดำเนินงานโดยได้รับพระราชทานป้ายสนองพระราชดำริและเกียรติบัตรฯ ประจำปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๑ จำนวน ๒๙ แห่ง ให้เป็นศูนย์เรียนรู้โครงการ อพ.สธ. เพื่อให้ อปท. อื่นศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการ อพ.สธ.

๗. ข้อสั่งการ

ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้จังหวัดสร้างความเข้าใจและขับเคลื่อนให้ อปท. ทุกแห่งสมัครเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์ อพ.สธ.

คู่มือแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลและป้ายพรรณไม้ท้องถิ่นอัจฉริยะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำรัส ให้ประชาชนในท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยอธิบดี สุทธิพงษ์ จุลเจริญ ร่วมกับ ผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ประชาชน ตลอดจนอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลกและประชาชนทั่วไป จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาฐานข้อมูลและป้ายพรรณไม้ท้องถิ่นอัจฉริยะขึ้นเพื่อการสร้างจิตสำนึกของเยาวชน และประชาชน ในท้องถิ่นให้เห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของพรรณพืชให้รู้จักหวงแหน รู้จักการนำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการ

การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรของประเทศ

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน แล้วยังเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จึงได้จัดทำคู่มือแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลและป้ายพรรณไม้ท้องถิ่นอัจฉริยะขึ้น โดยมีรายละเอียดแนวทางและขั้นตอนดังนี้

1. การจัดทำป้าย

จัดทำแผ่นป้ายโดยอาจเป็นแผ่นไม้ พลาสติก โลหะ หรือในกรณีที่เป็นกระดาษหลังจัดทำเสร็จให้เคลือบด้วยพลาสติกเพื่อป้องกันน้ำ แผ่นป้ายที่จัดทำมีขนาดเท่ากับมาตรฐานกระดาษ A5 ขนาด 148 x 210 มม. วางแนวนอน สีพื้นที่ใช้ให้ใช้เป็นดำ หรือสีน้ำตาลเข้มแบบด้าน (สีโอ๊ก)

2. องค์ประกอบของป้าย

ข้อความตัวอักษรภายในป้ายใช้ตัวอักษรสีขาว โดยภายในป้ายมีองค์ประกอบดังนี้

ส่วนที่ 1 ชื่อแสดงพรรณไม้ ให้ใช้ชื่อสามัญหรือชื่อท้องถิ่น เป็นภาษาไทย ขนาดตัวอักษรประมาณ

2 ซม. ใช้ Front ตามความเหมาะสม

ส่วนที่ 2 ชื่อวิทยาศาสตร์ของพรรณไม้ตามมาตรฐาน เป็นภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 3 วรรค คือ วรรคแรก เป็นชื่อสกุล (generic name) วรรคที่สอง เป็นชื่อระบุชนิด (specific epithet) และวรรคที่สาม เป็นชื่อผู้ตั้งชื่อพรรณไม้ (author name) ชื่อสกุลและชื่อระบุชนิด ให้เป็นตัวเอน ส่วนชื่อผู้ตั้งชื่อพรรณไม้เขียน ด้วยตัวตรง ตัวแรกของชื่อสกุลเขียนขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ ตัวอักษรต่อมาเขียนเป็นตัวพิมพ์เล็กทั้งหมด แล้วเว้นช่องไฟอีกประมาณหนึ่งตัวอักษร ในกรณีที่ใส่ชื่อผู้ตั้งชื่อพรรณไม้แล้วมี ข้อความยาวมาก อาจพิจารณาไม่ใส่ข้อความผู้ตั้งชื่อพรรณไม้ในส่วนนี้ได้

ส่วนที่ 3 อยู่มุมล่างขวาของป้าย แสดงภาพ QR code แสดงถึงข้อมูลของพรรณไม้แต่ละชนิด โดยภาพ QR code ได้จาก URL ของลิงค์ข้อมูลพรรณไม้จากฐานข้อมูลวิกิพีเดียของพรรณไม้นั้นๆที่ (วิธีการสร้าง QR code สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จาก https://m.youtube.com/watch?v=lytW_KfdXO8)

ส่วนที่ 4 อยู่มุมล่างซ้ายของป้าย แสดง ภาพ QR code แสดงพิกัดหรือแหล่งที่พบพรรณไม้ โดยภาพ QR code ได้จากลิงค์ข้อมูลแสดงที่ตั้งของพื้นที่หรือพิกัดตำแหน่งบนแผนที่จากโปรแกรม Google map (วิธีการสร้าง QR code ศึกษาเพิ่มเติมได้จาก <https://m.youtube.com/watch?v=DOol13l6lO0>)

ส่วนที่ 5 ชื่อหรือโลโก้หน่วยงานที่จัดทำป้าย

ตัวอย่างป้ายแสดงดังภาพด้านล่าง

ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบป้ายพรรณไม้ท้องถิ่น

หมายเหตุ

1. หลักเกณฑ์นี้ใช้เฉพาะการเขียน (หรือพิมพ์) ป้ายชื่อติดต้นไม้ ที่ในป้ายระบุเฉพาะชื่อไทยหรือชื่อสามัญ ชื่อพฤกษศาสตร์ และชื่อวงศ์ หากเป็นป้ายที่มีรายละเอียดอื่นประกอบ เช่น สรรพคุณ การใช้ประโยชน์ การกระจาย หรือป้ายที่ระบุชื่อผู้ปลูก ให้ตัดแปลงขนาดของป้ายและสีได้ตามความเหมาะสม

2. การนำป้ายชื่อติดต้นไม้ไปติดที่ต้นไม้ อาจทำได้หลายวิธี เช่น ใช้ตะปูตอกติดกับลำต้น (นักอนุรักษ์อาจตำหนิได้) ตอกติดสปริงราวผ้ามาแน่นแล้วนำไปแขวนกับลำต้น หรือติดตั้งบนขาเหล็กหรือขาไม้แล้วนำไปฝังใกล้โคนต้นไม้ก็ได้

3. ถ้าต้นไม้ขนาดเล็กอาจพิจารณาปรับขนาดป้ายให้เล็กลงเป็น A6 หรือขนาดอื่นตามความเหมาะสมได้ โดยรายละเอียดในป้ายตามองค์ประกอบเดิม

4. กรณีถ้าไม่ทราบชื่อผู้ตั้งชื่อพรรณไม้ให้ใส่ชื่อวิทยาศาสตร์

3. การจัดทำฐานข้อมูลพรรณไม้

1. ใช้ฐานข้อมูลพรรณไม้จากฐานข้อมูลสารานุกรม วิกีพีเดีย

2. ในกรณีที่พรรณไม้ไม่มีในฐานข้อมูลวิกิพีเดีย ให้ดำเนินการสร้างฐานข้อมูลเอง ตามมาตรฐานการจัดทำข้อมูลของวิกิพีเดีย

3. ในกรณีข้อมูลในฐานข้อมูลไม่ทันสมัยหรือไม่ถูกต้องให้ปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องและทันสมัย

4. การใช้งานป้ายพรรณไม้ท้องถิ่นอัจฉริยะ

ผู้ใช้งานสามารถใช้งานได้โดยการใช้โทรศัพท์มือถือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ที่ติดตั้งโปรแกรม QR reader สแกนบน ภาพ QR code ตรงกลาง ที่ป้ายเพื่อทราบข้อมูลของพรรณไม้ หรือ QR code ที่มุมขวาล่างของป้าย เพื่อทราบพิกัดหรือแหล่งที่พบพรรณไม้ โดยโปรแกรม QR reader สามารถ Download ได้จาก APP store หรือ Google play โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

ตัวอย่างหลังการ Scan QR code จะได้ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลพรรณไม้ หลังจากการ Scan QR code จะได้ภาพด้านล่าง

ภาพที่ 2 แสดงภาพข้อมูลประดู่บ้านจากฐานข้อมูลวิกิพีเดียหลังการ Scan QR code

จากภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทำการ Scan QR code แล้วสามารถทำให้เข้าถึงฐานข้อมูลที่ต้องการได้ เช่น

รายละเอียดข้อมูล ประดู่บ้าน จากฐานข้อมูลวิกิพีเดีย มีดังนี้

ชื่อไทย ประดู่บ้าน (Angsana)

ชื่อท้องถิ่น ตู่บ้าน (ภาคเหนือ) ประดู่กิ่งอ่อน ประดู่ลาย (ภาคกลาง) ประดู่เหลือง ประดู่อังสนา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Pterocarpus indicus* Willd.

วงศ์ FABACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลักษณะทั่วไป

ไม้ต้น ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง 10 – 20 เมตร ผลัดใบ เรือนยอดกลม หรือแผ่กว้าง กิ่งทอดย้อยลงต่ำ เปลือกนอกสีน้ำตาล แตกเป็นร่องตามยาวและหลุดล่อนเป็นแผ่นบาง

ลักษณะใบ

ใบประกอบขนนกชั้นเดียว ปลายใบคี่ เรียงสลับ ใบย่อยรูปไข่แกมรูปขอบขนาน กว้าง 4 – 5 เซนติเมตร ยาว 6 – 10 เซนติเมตร เรียงสลับ โคนใบมนกว้าง ขอบใบเรียบเป็นคลื่นเล็กน้อย ปลายใบแหลมเป็นติ่งหู่ แผ่นใบบางแต่ค่อนข้างเหนียวและย่นเป็นลอน สีเขียวสดเป็นมัน

ลักษณะดอก

ช่อกระจุก ออกที่ซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ดอกย่อยสีเหลือง คล้ายรูปดอกถั่ว เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 1 – 1.5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงเชื่อมติดกันเป็นรูปประฆัง ขอบหยักซี่ฟันตื้นๆ 5 จัก มีขนสั้นๆ กลีบดอก 5 กลีบ บางยับย่น เมื่อใกล้โรยเป็นสีเหลืองอมน้ำตาล เกสรเพศผู้ 10 อัน ดอกมีกลิ่นหอมอ่อนๆ

ลักษณะผล

ผลแห้งมีปีกเดียว ทรงกลมแบน ปีกหยักเป็นคลื่นล้อมรอบ เส้นผ่านศูนย์กลางรวมปีก 3.5 – 6 เซนติเมตร มีกระเปาะรูปรีนูนเด่นอยู่ตรงกลาง สีเขียวสด เมื่อแก่สีน้ำตาล เมล็ดสีน้ำตาลเข้ม รูปรี มี 1 – 2 เมล็ดต่อฝัก

ระยะเวลาออกดอกติดผล

ออกดอกเดือนมีนาคม – เดือนพฤษภาคมติดผลเดือนเมษายน – เดือนกรกฎาคม

เขตการกระจายพันธุ์

มีถิ่นกำเนิดมาจากแถบเอเชียเขตร้อนและประเทศมาเลเซีย ปัจจุบันพบนำมาปลูกเลี้ยงทั่วไป

การใช้ประโยชน์

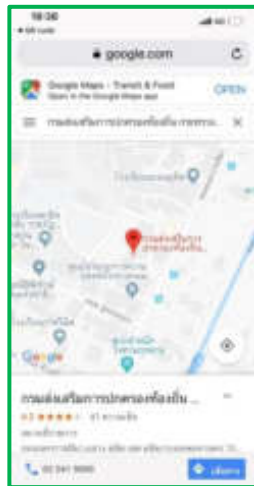
เนื้อไม้ : ใช้แปรรูปเป็นเครื่องประดับตกแต่งบ้าน เครื่องดนตรี ก่อสร้างทุกชนิด มีสรรพคุณแก้พิษไข้ กล่อมโลหิต บำรุงโลหิต คุมธาตุ

แก่นไม้ : มีสีแดง ใช้อย้อมผ้า

ใบและดอก : ทำให้ฝีสุกเร็ว แก่ผดผื่นคัน น้ำคั้นจากใบใช้สระผม

รากและยาง : แก้ปากเปื่อย ปากแตก แก้ท้องเสีย แก้โรคบิด

2. พิกัดหรือแหล่งที่พบพรรณไม้ หลังการ Scan QR code ดังภาพข้างล่าง

ภาพที่ 3 แสดงข้อมูลพิกัดหรือแหล่งที่พบพรรณไม้หลังสแกนรูปแบบป้ายพรรณไม้ท้องถิ่น จากภาพที่ 3 แสดงให้เห็นว่าหลังการ Scan รูปแบบป้ายพรรณไม้ท้องถิ่นแล้วสามารถทำให้ทราบถึงข้อมูลพิกัดหรือแหล่งที่พบพรรณไม้

๖. การใช้กลไกหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านในการสื่อสารนโยบายของรัฐบาล

❖ หอกระจายข่าวของเทศบาลเมือง เทศบาลนคร และเทศบาลตำบลที่ไม่มีผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๓.๙๕๖ แห่ง

- เทศบาลนคร ๘๘๑ แห่ง
- เทศบาลเมือง ๒,๐๕๘ แห่ง
- เทศบาลตำบล ๑,๐๑๗ แห่ง

❖ หอกระจายข่าวที่ชำรุด (จำนวน ๔๘ แห่ง)

- เทศบาลนคร ๐ แห่ง (ระหว่างซ่อมแซม ๐ แห่ง)
- เทศบาลเมือง ๒๘ แห่ง (ระหว่างซ่อมแซม ๒๘ แห่ง)
- เทศบาลตำบล ๒๐ แห่ง (ระหว่างซ่อมแซม ๒๐ แห่ง)

❖ ชุมชนที่ไม่มีหอกระจายข่าว จำนวน ๑๑๗ แห่ง

- เทศบาลนคร ๐ แห่ง
- เทศบาลเมือง ๙๕ แห่ง
- เทศบาลตำบล ๒๒ แห่ง

❖ จังหวัดที่มีหอกระจายข่าวครบทุกชุมชน จำนวน ๕๙ จังหวัด

๑. กระบี่	๑๖. นครพนม	๓๑. ลำปาง	๔๖. หนองคาย
๒. กาญจนบุรี	๑๗. นครราชสีมา	๓๒. ลำพูน	๔๗. อ่างทอง
๓. ภาพสินธุ์	๑๘. นครสวรรค์	๓๓. เลย	๔๘. อ่างนาจเจริญ
๔. กำแพงเพชร	๑๙. นนทบุรี	๓๔. ศรีสะเกษ	๔๙. อุทัยธานี
๕. ขอนแก่น	๒๐. น่าน	๓๕. สกลนคร	๕๐. อุบลราชธานี
๖. จันทบุรี	๒๑. บึงกาฬ	๓๖. สงขลา	๕๑. ตราด
๗. ฉะเชิงเทรา	๒๒. ปทุมธานี	๓๗. สตูล	๕๒. ตาก
๘. ชัยนาท	๒๓. ประจวบคีรีขันธ์	๓๘. สมุทรปราการ	๕๓. ปราจีนบุรี
๙. ชัยภูมิ	๒๔. พะเยา	๓๙. สมุทรสงคราม	๕๔. พังงา
๑๐. ชุมพร	๒๕. เพชรบูรณ์	๔๐. สมุทรสาคร	๕๕. พิจิตร
๑๑. เชียงราย	๒๖. มหาสารคาม	๔๑. สระบุรี	๕๖. พิษณุโลก
๑๒. เชียงใหม่	๒๗. มุกดาหาร	๔๒. สิงห์บุรี	๕๗. ราชบุรี
๑๓. ตรัง	๒๘. แม่ฮ่องสอน	๔๓. สุโขทัย	๕๘. สุพรรณบุรี
๑๔. นครนายก	๒๙. ยโสธร	๔๔. สุราษฎร์ธานี	๕๙. อุตรดิตถ์
๑๕. นครปฐม	๓๐. ยะลา	๔๕. สุรินทร์	

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒

๗. การขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การแก้ไขปัญหาขยะของประเทศไทย ถือเป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรัฐบาลได้มีมติเพื่อให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะของประเทศไทย ตามลำดับ ดังนี้

๑) มติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ อนุมัติให้กระทรวงมหาดไทย ดำเนินโครงการกำจัดขยะในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และให้กระทรวงมหาดไทยรับไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนการจัดตั้งโรงกำจัดขยะมูลฝอยในภาพรวมของประเทศเพื่อให้มีโรงกำจัดขยะมูลฝอยเพียงพอที่จะรองรับปริมาณขยะของทุกจังหวัด

๒) คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ลงมติว่ารับทราบผลความ คืบหน้าการดำเนินการโครงการนำร่องเพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและให้ กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการแก้ไขปัญหาขยะในภาพรวมของประเทศ โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นหน่วยงานสนับสนุน ในการดำเนินการ

๓) มติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ โดยเทคโนโลยีแบบผสมผสานเน้นการ แปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด มุ่งเน้นการส่งเสริมภาคเอกชนลงทุนหรือดำเนินงานระบบ เก็บรวบรวมขนส่ง และกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

๔) คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ ได้มีมติรับทราบแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของกระทรวงมหาดไทย โดยมีแนวทางในการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยปัจจุบันมีการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓๒๔ กลุ่ม เพื่อเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการกำจัดขยะ ของแต่ละกลุ่ม

ปัจจุบันสถานการณ์ขยะในประเทศไทยนั้น ถือว่าวิกฤตเนื่องด้วยเหตุผลสำคัญสองประการ คือ ส่วนแรกการสร้างขยะที่ยังคงมากขึ้นทุกวัน กับส่วนสอง วิธีการกำจัดปัจจุบัน ไม่ได้ทำให้ขยะหมดไปมีแต่ สะสมเพิ่มมากขึ้น

๑) การสร้างขยะยังคงมากขึ้นทุกวันพบว่ามีปริมาณขยะรวมกันทั้งประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๑ ที่ ๒๓.๙๓ ล้านตันต่อปี เพิ่มเป็น ๒๗.๐๖ ล้านตันในปี ๒๕๕๙ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓ สูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้น ของประชากรในช่วงเวลาเดียวกัน จากขยะ ๒๗.๐๖ ล้านตันต่อปี หรือ ๗๔,๑๓๐ ตันต่อวัน ซึ่งเฉลี่ยเป็นปริมาณ ขยะ ๑.๑๔ กิโลกรัมต่อคนต่อวัน

๒) วิธีการกำจัดปัจจุบัน ไม่ได้ทำให้ขยะหมดไปมีแต่สะสมเพิ่มมากขึ้นจากขยะ ๒๗ ล้านตันต่อปี ยัง ตกค้างสะสมในชุมชนกว่าปีละ ๕.๖๗ ล้านตัน ส่วนที่เข้าระบบปีละ ๑๕.๗๖ ล้านตัน ส่วนใหญ่เกือบ ๑๐๐ % กำจัดโดยการฝังกลบ มีบ่อฝังกลบอยู่ ๒,๘๑๐ แห่ง แต่มีเพียง ๓๒๘ แห่งเท่านั้น ฝังกลบถูกต้องตามหลัก สุขาภิบาล ส่วนที่เหลือกว่า ๘๘ % ยังดำเนินการไม่ถูกต้องโดยมีข้อจำกัดทั้งในเรื่องพื้นที่ และงบประมาณในการจัดการ จึงเห็นภาพภูเขาของขยะอยู่ทั่วประเทศไทย การย่อยสลายก็ใช้เวลานาน พลาสติกใช้เวลา ๔๕๐ - ๕๐๐ ปี ส่วนกล่องโฟมไม่ย่อยสลายเลยเกิดปัญหามลพิษ ขยะปนเปื้อนออกสู่แหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อม เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค ส่งกลิ่นเหม็น ก่อให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สร้างภาวะโลกร้อนชาวบ้าน ร้องเรียนปัญหาของขยะภูเขาขึ้นมาซ้ำนาน หากไม่เร่งดำเนินการแก้ไข ปัญหาเหล่านี้จะยิ่งหนักขึ้นไป

งบประมาณในการจัดการขยะของประเทศในปัจจุบัน

๑) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (ไม่รวม กรุงเทพมหานคร)ใช้งบประมาณในการเก็บขนและกำจัดขยะ ๑๓,๐๐๐.๓๔ ล้านบาท ต่อปี แต่เก็บค่าขยะจากประชาชน ในอัตรา ๒๐ - ๔๐ บาท ต่อครัวเรือนต่อเดือน จึงมีรายได้เพียง ๒,๓๐๒.๕๒ ล้านบาท ต่อปี ขาดดุลไป ๑๐,๖๙๗.๘๒ ล้านบาทต่อปี

๒) กรุงเทพมหานคร เสียค่ากำจัดขยะ ๗,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี แต่เก็บรายได้เพียง ๕๐๐ ล้านบาทต่อปี ขาดดุลไป ๖,๕๐๐ ล้านบาทต่อปี

๓) รวมทั้งสิ้น ประเทศไทยขาดดุลในการจัดการขยะรวมถึง ๑๗,๐๐๐ บาทต่อปี เป็นงบประมาณที่เราต้องเสียไปกับการกำจัดขยะที่ไม่มีประสิทธิภาพ แทนที่จะนำงบประมาณไปสร้างสวนสาธารณะ จัดการศึกษาที่ดีให้กับเด็กนักเรียน จัดการสาธารณสุขเป็นต้น และที่สำคัญปัญหาจากขยะเป็นภูเขา ซึ่งสร้างผลกระทบต่างๆ มากมายที่รัฐบาลต้องสูญเสียงบประมาณเพิ่มขึ้นอีกเพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้นต่อเนื่อง ดังนั้น เราจำเป็นต้องหาแนวทางที่มีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่

วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่แก้ไขปัญหามลพิษให้หมดไป

การจัดการขยะต้นทาง

๑. ขอความร่วมมือส่วนราชการ (ส่วนกลาง) กรุงเทพมหานคร ส่วนภูมิภาค และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย ในการส่งเสริม และสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

๑.๑ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงานราชการ และลูกจ้าง ดำเนินการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะ ตามหลักการ ๓ ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ หรือ (๓Rs : Reduce Reuse และ Recycle) เช่น การใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก และการใช้ ภาชนะหรืออุปกรณ์ที่สามารถใช้ซ้ำในชีวิตประจำวัน เช่น กระบอกน้ำ ตะกร้า และปิ่นโต เป็นต้น

๑.๒ จัดให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอย ๔ ประเภท ได้แก่ ขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ขยะมูลฝอยอินทรีย์หรือขยะเศษอาหารขยะ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

๒. แจ้งให้ส่วนราชการในระดับจังหวัดใช้กลไกความร่วมมือตามหลัก “ประชารัฐ” ผ่านคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลมูลฝอยระดับจังหวัด เพื่อให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ แจ้งให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เพื่อส่งเสริมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ร้อยละ ๕๐ ของครัวเรือน ในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้สมาชิกอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกจัดกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

๒.๒ จัดตั้ง “จุดรวมขยะอันตรายจากชุมชน” ทุกแห่ง จากจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ จำนวน ๘๕,๔๑๖ แห่ง ทั่วประเทศ ซึ่งปัจจุบันพบว่า ครบทุกแห่งแล้ว

๒.๓ จัดตั้ง “ถังขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกครัวเรือน” ณ จวนผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และให้ขยายผลการจัดการขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกไปยังครัวเรือนทั่วประเทศ โดยกำหนดเป็นเป้าหมาย ร้อยละ ๘๐ ของครัวเรือนทั่วประเทศ ตามแนวนโยบายของนายกสมาคมแม่บ้านมหาดไทย

๒.๔ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปรับปรุงและพัฒนาตลาดที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และควบคุมผู้ประกอบการตลาดของเอกชนให้มีความสะอาดและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยได้มาตรฐานตามหลักสุขาภิบาลหรือสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

๑) ออกข้อกำหนดท้องถิ่นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในตลาดที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและตลาดเอกชนตามความเหมาะสมและบริบทของแต่ละพื้นที่

๒) จัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท จำนวน ๔ ประเภท

๓) ลดปริมาณขยะมูลฝอย อาทิ การงดใช้กล่องโฟม การใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก

๔) คัดแยกขยะมูลฝอยในแต่ละประเภท เช่น ขยะเศษอาหาร ผัก ผลไม้ ออกจากขยะมูลฝอยทั่วไป และขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่เพื่อนำไปจัดการให้ถูกต้อง

การจัดการขยะกลางทาง

๑. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งภาชนะรองรับมูลฝอยแบบแยกประเภทในสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง

๒. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดวันและเวลาในการเก็บและขนขยะ

๓. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหายานพาหนะให้เพียงพอและเหมาะสมกับปริมาณและประเภทขยะ

การจัดการขยะปลายทาง

๑. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าภาพโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมกลุ่ม (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓๒๔ กลุ่ม วางแผนการพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน เช่น การพัฒนาระบบฝังกลบขยะที่ไม่ถูกต้องให้ถูกต้องตามหลักวิชาการหรือหลักสุขาภิบาล หรือการพัฒนาระบบฝังกลบขยะเป็นโรงงานผลิต RDF หรือโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าจากขยะ หรือโรงเตาเผาขยะที่มีระบบควบคุมมลพิษ หรือโรงหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพเพื่อลดปริมาณขยะ และลดต้นทุนค่าใช้จ่ายจากภาครัฐ

๒. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบ่อฝังกลบขยะที่ไม่ถูกต้องดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขปิดหรือบำบัด/ฟื้นฟู สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องให้ถูกต้องตามหลักวิชาการหรือให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

จากสถานการณ์และปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันประกอบด้วยหลายสาเหตุปัจจัยและจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขปัญหอย่างเร่งด่วน กระทรวงมหาดไทยหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ขยะมูลฝอยไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพ และขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ตามแนวทางพระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้น เพื่อขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนให้เกิดความต่อเนื่อง และเป็นไปตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ -๒๕๖๔)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกระทรวงมหาดไทย ทั้งในส่วนราชการระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน
๓. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น
๒. ขยะมูลฝอยตกค้างสะสมได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
๓. ขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
๔. ขยะอันตรายได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
๕. ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. ด้านการบริหารจัดการ

- ๑.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีการรายงานข้อมูลในแบบรายงานผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยประจำเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (มฟ.๒) ผ่านระบบสารสนเทศ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- ๑.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติจัดการขยะมูลฝอย
- ๑.๓ จังหวัดมีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยจังหวัดอย่างน้อยปีละ ๖ ครั้ง
- ๑.๔ การจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนระดับ จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการประชุมดำเนินกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนในพื้นที่อย่างน้อยปีละ ๖ ครั้ง

๒. ด้านการจัดการขยะต้นทาง

- ๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ ๓ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ ให้เป็นรูปธรรมและเกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างน้อยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละ ๑ โครงการ
- ๒.๒ ขยะเปียกถูกคัดแยกและจัดการโดยผู้ผลิตขยะ แบ่งเป็น ๓ เป้าหมาย ดังนี้
 - (๑) คราวเรือนร้อยละ ๑๐๐ ที่มีบริเวณหรือพื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือน ได้รับการส่งเสริมให้จัดทำถังขยะเปียก
 - (๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดทำถังขยะเปียกรวมและมีการจัดเก็บขยะเปียกที่ครัวเรือนคัดแยกไว้นำไปบริหารจัดการอย่างน้อย ๑ แห่ง (สำหรับครัวเรือนที่ไม่มีบริเวณหรือพื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือนได้)
 - (๓) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน และตลาดในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดทำถังขยะเปียกรวมหรือสถานที่รวมขยะเปียก
- ๒.๓ ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ร้อยละ ๔๐ ถูกนำไปใช้ประโยชน์
- ๒.๔ การจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมเพื่อนำขยะที่คัดแยกแล้วไปจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินหรือสิ่งของที่มีมูลค่า เช่น ตลาดนัดขยะ ฯลฯ โดยสามารถพิจารณานำเอามาใช้ประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนรวมได้อย่างน้อยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละ ๑ กลุ่ม และมีการดำเนินกิจกรรมอย่างน้อย ๑ โครงการ

๒.๕ คริวเรือน ร้อยละ ๖๐ เข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย

๒.๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดกิจกรรมร่วมกับเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” อย่างน้อยปีละ ๖ ครั้ง

๓. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

๓.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีภาชนะรองรับมูลฝอยแบบแยกประเภทในสถานที่สาธารณะ

๓.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐ มีการวางระบบการเก็บขนมูลฝอยให้สอดคล้องกับพื้นที่ (เฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเก็บขน)

๓.๓ หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ ๑๐๐ ที่จัดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน”

๔. ด้านการจัดการขยะปลายทาง

๔.๑ ขยะอันตรายชุมชนร้อยละ ๑๐๐ ที่จัดเก็บและรวบรวมได้ ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๔.๒ ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ร้อยละ ๘๐ ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๔.๓ ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐

๔.๔ กลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ในแต่ละจังหวัด มีการดำเนินการกำจัดขยะ หรือมีแผนการดำเนินการฯ โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด

๕. เป้าหมายอื่นๆ

๕.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีถนนอย่างน้อย ๑ สายทาง ความยาวระยะทางไม่น้อยกว่า ๕๐๐ เมตร เป็นถนนสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย ตามแนวทางการดำเนินโครงการ “๑ อปท. ๑ ถนนท้องถิ่นใส่ใจสิ่งแวดล้อม”

๕.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ ๑๐๐ ต้องมีการจัดทำโครงการ ๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑ วัด ประชารัฐสร้างสุข ๕ ส. อย่างน้อยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละ ๑ โครงการ

๕.๓ ห้องน้ำสาธารณะ ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เช่น โรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสถานที่สาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ร้อยละ ๑๐๐ ได้รับการดูแล ปรับปรุง ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี และมีการจัดการตามแนวทางการดำเนินโครงการ “ห้องน้ำท้องถิ่น สะอาดและปลอดภัย”

แผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อรณรงค์ให้ครัวเรือนลดปริมาณขยะ ใช้หลักการใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการลดขยะต้นทางของประชาชน เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้จัดทำ แผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” ขึ้น

การดำเนินการ

กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมีเป้าหมาย ดังนี้

๑. ประชาชนรับรู้และเกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในครัวเรือนด้วยการคัด “แยกขยะก่อนทิ้ง”

๒. หมู่บ้าน/ชุมชน มีการจัดการขยะอินทรีย์ การจัดการขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ ขยะอันตรายและการคัดแยกขยะแยกตามประเภทอย่างถูกต้องตามแนวทางที่กำหนด

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการจัดทำสัญลักษณ์แยกประเภทขยะตามแนวทางที่กำหนด

๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำถังขยะแยกประเภทในพื้นที่สาธารณะอย่างน้อย ๒ ประเภท ได้แก่ ขยะทั่วไปและขยะรีไซเคิล ตามแนวทางที่กำหนด

๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีประกาศกำหนดวัน เวลาในการเก็บขนขยะแยกตามประเภทตามแนวทางที่กำหนด

๖. ทุกจังหวัดมีข้อสรุปการรวมกลุ่มพื้นที่ (Cluster) และมีข้อสรุปในการกำหนดวิธีการกำจัดขยะในแต่ละกลุ่มพื้นที่ (Cluster) ภายในเวลาที่กำหนด

โดยมีการประชุมซักซ้อมผ่านระบบวิดีโอทัศน์ทางไกล (Video Conference) เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๒ แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นำแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” ไปขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่

แนวทางการดำเนินการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แจ้งให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานข้อมูลผลการดำเนินการตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” ในส่วนที่รับผิดชอบตามคู่มือการรายงานแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” ในระบบข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (<http://info.dla.go.th>) ดังนี้

๑. การจัดกิจกรรมเริ่มต้นแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง”
๒. หมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการคัดแยกขยะ
๓. การจัดทำสัญลักษณ์แยกประเภทขยะ
๔. การจัดทำถังขยะแยกประเภทในที่สาธารณะ
๕. การประกาศเก็บขยะ

ผลการดำเนินงานแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” ในระบบข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (<http://info.dla.go.th>) (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒ เวลา ๑๘.๐๐ น.)

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดกิจกรรมรณรงค์แยกก่อนทิ้งจำนวน ๕,๓๖๘ แห่ง
 ๒. หมู่บ้าน/ชุมชน มีการจัดการขยะอินทรีย์ การจัดการขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ ขยะอันตราย และการคัดแยกขยะแยกตามประเภทอย่างถูกต้อง มีการดำเนินการแล้วทั้งสิ้น ๑๔,๐๑๘,๕๕๒ ครั้ง/เดือน (จาก ๑๘,๕๐๑,๐๔๗ ครั้ง/เดือน) คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๗๗ โดยมีจังหวัดที่จัดทำถังขยะเปียกครบถ้วน ๑๐๐ % แล้วจำนวน ๒ จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดพิษณุโลก

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการจัดทำสัญลักษณ์แยกประเภทขยะตามแนวทางที่กำหนดดำเนินการแล้ว ๔,๘๐๑ แห่ง

๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำถังขยะแยกประเภทในพื้นที่สาธารณะอย่างน้อย ๒ ประเภท ได้แก่ ขยะทั่วไปและขยะรีไซเคิล มีการจัดตั้งถังขยะทั่วไปในพื้นที่สาธารณะ จำนวน ๘๗,๘๗๓ ถัง และจัดตั้งถังรีไซเคิลในพื้นที่สาธารณะ จำนวน ๓๘,๓๗๖ ถัง

๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีประกาศกำหนดวัน เวลาในการเก็บขนขยะ แยกตามประเภทตามแนวทางที่กำหนด ดำเนินการแล้ว ๒,๘๔๖ แห่ง และไม่ดำเนินการเนื่องจากเป็นพื้นที่ Zero Waste และไม่มีรถเก็บขน ๘๘๓ แห่ง

๖. การรวมกลุ่มพื้นที่ (cluster) จังหวัดได้มีการทบทวนและยืนยันการรวมกลุ่มพื้นที่ พบว่า มีการทบทวนและยืนยันจำนวน cluster เป็น ๒๘๐ cluster (จากเดิม ๓๒๔ cluster)

ท้องถิ่นไทย ร่วมใจ ลดปริมาณและคัดแยกขยะอินทรีย์ หรือขยะเปียกครัวเรือน

ดร.ปฤถา พรหมเลิศ นายกสมาคมแม่บ้านมหาดไทยพร้อมคณะกรรมการแม่บ้านมหาดไทยได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม ในเขตภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด และเดินทางไปตรวจราชการในพื้นที่จังหวัดลำพูน เพื่อศึกษาดูงานการจัดการขยะชุมชน ณ บ้านป่าบุก เทศบาลตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นชุมชนที่ได้รับรางวัล ถ้วยพระราชทานชุมชนปลอดขยะอันดับหนึ่งของประเทศ ประจำปี ๒๕๖๐ เกี่ยวกับการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางหรือครัวเรือน โดยการคัดแยกขยะอินทรีย์ หรือขยะเปียกออกจากขยะทั่วไป เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาขยะและรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นวาระแห่งชาติได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งได้มีดำริให้ ประธานแม่บ้านมหาดไทยในเขตภาคเหนือ ทั้ง ๑๗ จังหวัด นำหลักการ ๓R (๓Rs : Reduce Reuse และ Recycle) ในพื้นที่ดังกล่าว ไปใช้เป็นแนวทาง ในการจัดการขยะต้นทาง และให้จัดทำ “ถังขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกครัวเรือน” ณ จวนผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นลำดับแรก

ผลการดำเนินงาน

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๒ ครัวเรือนมีการจัดทำ “ถังขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกครัวเรือน” ดำเนินการแล้วทั้งสิ้น ๑๔,๐๑๘,๕๘๒ ครัวเรือน (จาก ๑๘,๕๐๑,๐๔๗ ครัวเรือน) คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๗๗ โดยมีจังหวัดที่จัดทำถังขยะเปียกครบถ้วน ๑๐๐ % แล้วจำนวน ๒ จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดพิษณุโลก

ข้อสังเกต

เนื่องจากผลการจัดทำ “ถังขยะอินทรีย์หรือถังขยะเปียก” ยังไม่ครบตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งขณะนี้ใกล้ครบกำหนดที่ต้องดำเนินการให้ครบทุกครัวเรือน (ร้อยละ ๑๐๐) ภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ แล้ว ดังนั้น จึงขอความร่วมมือจังหวัดเร่งรัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้จัดทำ “ถังขยะอินทรีย์หรือถังขยะเปียก” ให้ครบตามเป้าหมาย แล้วรายงานผลการดำเนินการตามแบบที่กำหนด ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบทุกวันศุกร์ (ก่อนเวลา ๑๕.๐๐ น.) ผ่านระบบ Google drive

ข้อมูลการบริหารจัดการขยะเปียก

(ณ วันที่ 10 เมษายน 2562)

ที่	จังหวัด	ครัวเรือนทั้งหมด	จัดทำถังขยะเปียก "ในครัวเรือน"		จัดทำถังขยะเปียก "รวม"		โดยวิธีอื่นๆ		รวมทั้งสิ้น	ร้อยละ
			ดำเนินการแล้ว	ร้อยละ	ดำเนินการแล้ว	ร้อยละ	ดำเนินการแล้ว	ร้อยละ		
1	กระบี่	180,032	86,439	48.01	45	0.02	14,477	8.04	100,961	56.08
2	กาญจนบุรี	325,204	183,231	56.34	24	0.01	74,804	23.00	258,059	79.35
3	กาฬสินธุ์	211,650	209,797	99.12	-	-	-	-	209,797	99.12
4	กำแพงเพชร	262,132	232,319	88.63	-	-	-	-	232,319	88.63
5	ขอนแก่น	456,243	218,007	47.78	74	0.02	1,582	0.35	219,663	48.15
6	จันทบุรี	227,159	144,822	63.75	17,382	7.65	64,955	28.59	227,159	100
7	ฉะเชิงเทรา	252,011	57,050	22.64	288	0.11	37,369	14.83	94,707	37.58
8	ชลบุรี	833,777	208,155	24.97	18,047	2.16	261,888	31.41	488,090	58.54
9	ชัยนาท	119,401	40,641	34.04	-	-	6,456	5.41	47,097	39.44
10	ชัยภูมิ	401,391	109,674	27.32	90	-	184,301	45.92	294,065	73.24
11	ชุมพร	102,257	11,455	11.20	37	0.04	56,258	55.02	67,750	66.25
12	เชียงราย	460,674	173,720	37.71	3,195	0.69	262,319	56.94	438,682	95.23
13	เชียงใหม่	755,073	105,372	13.96	106	0.01	512,263	67.84	617,741	81.81
14	ตรัง	211,452	60,645	28.68	13	0.01	40,381	19.10	101,039	47.78
15	ตราด	48,167	38,844	80.64	-	-	-	-	38,844	80.64
16	ตาก	213,300	130,805	61.32	31	0.01	19,371	9.08	150,207	70.42
17	นครนายก	83,258	49,106	58.98	-	-	-	-	49,106	58.98
18	นครปฐม	160,273	64,340	40.14	2,323	1.45	75,123	46.87	141,786	88.47
19	นครพนม	161,210	122,410	75.93	417	0.26	8,008	6.54	130,835	80.76
20	นครราชสีมา	930,366	258,978	27.84	543	0.06	279,996	30.10	539,517	57.99
21	นครศรีธรรมราช	311,476	117,571	37.75	1,108	0.36	165,123	53.01	283,802	91.12
22	นครสวรรค์	389,765	173,644	44.55	151	0.04	140,216	35.97	314,011	80.56
23	นนทบุรี	555,455	383,254	69.00	1,077	0.19	1,359	0.24	385,690	69.44
24	นราธิวาส	143,538	30,433	21.20	31	0.02	89,168	62.12	119,632	83.35
25	น่าน	164,412	136,985	83.32	1,300	0.79	506	0.31	138,791	84.42
26	บึงกาฬ	95,337	50,170	52.62	9	0.01	37,359	39.19	87,538	91.82
27	บุรีรัมย์	454,926	364,412	80.10	2	0.00	110	0.02	364,524	80.13
28	ปทุมธานี	603,735	453,020	75.04	-	-	-	-	453,020	75.04
29	ประจวบคีรีขันธ์	121,161	46,673	38.52	-	-	34,306	28.31	81,227	67.30
30	ปราจีนบุรี	113,321	50,869	44.89	-	-	-	-	50,869	44.89

ที่	จังหวัด	ครัวเรือนทั้งหมด	จัดทำบัญชีแยก "ในครัวเรือน"		จัดทำบัญชีแยก "รวม"		โดยวิธีอื่นๆ		รวมทั้งสิ้น	ร้อยละ
			ดำเนินการแล้ว	ร้อยละ	ดำเนินการแล้ว	ร้อยละ	ดำเนินการแล้ว	ร้อยละ		
31	ปัตตานี	183,101	138,488	75.63	-	-	5,650	3.09	144,138	78.72
32	พระนครศรีอยุธยา	179,896	127,166	70.69	1,077	0.60	24,861	13.82	153,104	85.11
33	พะเยา	171,411	58,797	34.30	-	-	102,190	59.62	160,987	93.92
34	พังงา	56,479	10,561	18.70	21	0.04	31,117	55.09	41,699	73.83
35	พัทลุง	182,076	76,608	42.07	33	0.02	82,480	45.30	159,121	87.39
36	พิจิตร	125,103	78,242	62.54	2,267	1.81	23,104	18.47	103,613	82.82
37	พิษณุโลก	181,069	159,236	87.94	376	0.21	21,457	11.85	181,069	100
38	เพชรบุรี	158,816	29,999	18.89	95	0.06	81,343	51.22	111,437	70.17
39	เพชรบูรณ์	255,104	155,400	60.92	113	0.04	3,197	1.25	158,710	62.21
40	แพร่	120,128	101,170	84.22	2,720	2.26	-	-	103,890	86.48
41	ภูเก็ต	92,350	37,415	40.51	642	0.70	29,208	31.63	67,265	72.84
42	มหาสารคาม	314,153	173,992	55.38	135	0.04	-	-	174,127	55.43
43	มุกดาหาร	90,521	42,095	46.50	-	-	10,174	11.24	52,269	57.74
44	แม่ฮ่องสอน	106,564	30,106	28.25	-	-	54,501	51.14	84,607	79.40
45	ยโสธร	160,578	132,040	82.23	-	-	13,528	8.42	145,568	90.65
46	ยะลา	99,255	63,781	64.26	55	0.06	9,772	9.85	73,608	74.16
47	ร้อยเอ็ด	377,729	162,152	42.93	238	0.06	173,363	45.90	335,753	88.89
48	ระนอง	47,212	24,524	51.94	-	-	13,833	29.30	38,357	81.24
49	ระยอง	437,406	369,171	84.40	136	0.03	6,719	1.54	376,026	85.97
50	ราชบุรี	312,123	58,881	18.86	774	0.25	194,707	62.38	254,362	81.49
51	ลพบุรี	171,698	125,421	73.05	2,375	1.38	29,605	17.24	157,401	91.67
52	ลำปาง	200,078	72,879	36.43	646	0.32	121,531	60.74	195,056	97.49
53	ลำพูน	164,715	50,187	30.47	79	0.05	113,025	68.62	163,291	99.14
54	เลย	209,840	174,414	83.12	1,224	0.58	1,973	0.94	177,611	84.64
55	ศรีสะเกษ	305,420	280,886	91.97	9	0.00	8,438	2.76	289,333	94.73
56	สกลนคร	349,429	318,161	91.05	42	0.01	7,310	2.09	325,513	93.16
57	สงขลา	530,967	78,031	14.70	80	0.02	320,043	60.28	398,154	74.99
58	สตูล	71,138	41,598	58.48	99	0.14	27,314	38.40	69,011	97.01
59	สมุทรปราการ	610,507	252,612	41.38	2,611	0.43	48,147	7.89	303,370	49.69
60	สมุทรสงคราม	63,148	11,172	17.69	237	0.38	40,520	64.17	51,929	82.23
61	สมุทรสาคร	237,566	154,794	65.16	-	-	7,461	3.14	162,255	68.30
62	สระแก้ว	119,513	101,836	85.21	12	0.01	1,640	1.37	103,488	86.59
63	สระบุรี	138,192	63,233	45.76	1,012	0.73	39,708	28.73	103,953	75.22

ที่	จังหวัด	ครัวเรือนทั้งหมด	จัดทำขยะเปียก "ในครัวเรือน"		จัดทำถังขยะเปียก "รวม"		โดยวิธีอื่นๆ		รวมทั้งสิ้น	ร้อยละ
			ดำเนินการแล้ว	ร้อยละ	ดำเนินการแล้ว	ร้อยละ	ดำเนินการแล้ว	ร้อยละ		
64	สิงห์บุรี	50,528	31,982	63.30	4,568	9.04	9,658	19.11	46,208	91.45
65	สุโขทัย	149,395	138,592	92.77	9	0.01	-	-	138,601	93.13
66	สุพรรณบุรี	210,028	83,990	39.99	111	0.05	54,206	25.81	138,307	65.85
67	สุราษฎร์ธานี	233,967	50,172	21.44	219	0.09	111,785	47.78	162,176	69.32
68	สุรินทร์	360,446	123,295	34.21	179	0.05	205,079	56.90	328,553	91.15
69	หนองคาย	102,387	52,112	50.90	-	-	1,760	1.72	53,872	52.62
70	หนองบัวลำภู	138,569	106,062	76.54	18	0.01	8,970	6.47	115,050	83.03
71	อ่างทอง	77,650	55,840	71.91	98	0.13	1,623	2.09	57,561	74.13
72	อำนาจเจริญ	85,933	77,213	89.85	-	-	-	-	77,213	89.85
73	อุดรธานี	347,811	245,298	70.53	180	0.05	24,720	7.11	270,198	77.69
74	อุตรดิตถ์	116,627	101,639	87.15	60	0.05	12,026	10.31	113,725	97.51
75	อุทัยธานี	81,340	46,814	57.55	2	0.00	15,790	19.41	62,606	76.97
76	อุบลราชธานี	374,925	306,946	81.87	962	0.26	-	-	307,908	82.13
รวม		18,501,047	9,487,844	51.28	69,807	0.38	4,461,234	24.11	14,018,581	75.77

โครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย (National Food Waste Management Campaign of Local Administrative Organization in Thailand)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย องค์กรการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.) ชมรมแม่บ้านกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์ ขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย โดยดำเนินการจัดทำถังขยะเปียกระบบปิดในครัวเรือน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง ลดปริมาณขยะและทำให้ขยะที่ไปถึง ณ สถานที่กำจัดมีคุณภาพมากขึ้น

โครงการฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำขยะเศษอาหารไปหมักในถังขยะเปียกจนกลายเป็นสารปรับปรุงดิน และครัวเรือนสามารถนำสารปรับปรุงดินที่ได้มาใช้ประโยชน์ อีกทั้งลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการย่อยสลายของขยะอินทรีย์ที่ไปสู่หลุมฝังกลบที่ไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นผู้รับผิดชอบ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ต่อยอดการทำถังขยะเปียกครัวเรือนด้วยการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลปริมาณขยะเปียกในครัวเรือน จำนวน ๓,๕๕๒ ครัวเรือน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๘๐ แห่ง และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔๐ แห่ง จาก ๕ จังหวัด คือ ลำพูน เลย ลพบุรี สงขลาและยโสธร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างทางด้านพื้นที่ ประชากร และวัฒนธรรม โดยดำเนินการชั่งขยะเศษอาหารที่เกิดขึ้นเป็นระยะเวลา ๒๘ วัน จากนั้นนำมาคำนวณอัตราการเกิดขยะ และได้ข้อสรุป คือ อัตราการเกิดขยะเฉลี่ยก่อนแยกน้ำของครัวเรือนเท่ากับ ๐.๓๘๒ กิโลกรัม/คน/วัน และหลังแยกน้ำเท่ากับ ๐.๒๕๒ กิโลกรัม/คน/วัน

ผลการดำเนินงาน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำรายงานวิธีดำเนินการและวิเคราะห์ข้อมูลอัตราการเกิดขยะเปียกจากโครงการฯ เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาโครงการฯ เพื่อรับรองวิธีการคำนวณ โดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.) และจัดทำข้อเสนอโครงการ หรือ Project Design Document (PDD) พร้อมรายงานการประเมินผลประโยชน์ร่วม (Co-benefits) เพื่อขึ้นทะเบียนโครงการดังกล่าว เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาโครงการฯ

ซึ่งจากการประชุมคณะกรรมการพิจารณาโครงการและกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก ครั้งที่ ๑๑-๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. เพื่อรับรองค่าคงที่ปริมาณขยะอินทรีย์ (เศษอาหาร) จากครัวเรือน เพื่อนำไปใช้ในการประเมินการลดก๊าซเรือนกระจกสำหรับโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจ ซึ่งเป็นการรับรองข้อมูลปริมาณขยะเปียกของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ประชุมมีมติ เห็นชอบระเบียบวิธีการที่จะใช้ค่าคงที่แทนด้วยปริมาณการเกิดขยะอินทรีย์ต่อคน และให้มีการทบทวนการเก็บข้อมูลอีกครั้ง

สำหรับการทบทวนข้อมูลกำหนดให้มีการจัดประชุมผู้เชี่ยวชาญโดยมี ร.พ.อบก. เป็นประธานนำรายงาน/ค่าคงที่ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดทำ เข้าที่ประชุมผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาในวันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ก่อนนำเข้าไปประชุมคณะกรรมการอีกครั้ง ในวันพุธที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒

อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศในเรื่องการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เพื่อลดปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ด้วยการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยอย่างเป็นระบบ และช่วยปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม สร้างความสมดุลและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม โดยจะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนอย่างเต็มที่ สด. จึงได้ริเริ่มโครงการอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก โดยการรับสมัครอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)

การดำเนินงาน

สด. ได้จัดทำโครงการอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) โดยได้แจ้งให้จังหวัดแจ้ง อบท. ดำเนินการรับสมัครบุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละและอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง เพื่อเป็นการรณรงค์สร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนทุกภาคส่วน ได้มีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยกขยะมูลฝอย เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือโดยสมัครใจของประชาชนบุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละ และอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง โดย อถล. ที่เกิดขึ้นจะต้องมีครัวเรือนที่มีอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของครัวเรือนทั้งหมด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการอำนวยความสะดวกและสนับสนุน ในการจัดกิจกรรม ซึ่งผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) มีสัญชาติไทย หรือเป็นผู้ที่คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครรักษ์โลกระดับท้องถิ่น เป็นผู้พิจารณารับสมัคร

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๗ ปีบริบูรณ์

- (๓) มีภูมิสำเนาอยู่ใน อปท. นั้น
- (๔) มีความสมัครใจและมีจิตอาสาเข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย รวมถึงการปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม
- (๕) เป็นบุคคลที่มีความเสียสละและอุทิศตัวในการทำงานเพื่อส่วนรวม
- (๖) เป็นบุคคลที่ตระหนักถึงการทำงานโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ
- (๗) เป็นบุคคลที่เปิดโอกาสให้กับตัวเองและผู้อื่นในการแสวงหาความรู้ และเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์

บทบาทหน้าที่และภารกิจของ “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” (อถล.)

- ๑) สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย
- ๒) ริเริ่มและจัดกิจกรรม โดยกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน
- ๓) สอดส่อง เฝ้าระวัง และรายงานผลการจัดการมูลฝอย เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในชุมชน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน ตลอดจนสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่
- ๔) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ กิจกรรม Big cleaning day กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน ฯลฯ
- ๕) ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนเกี่ยวกับการลดและคัดแยกขยะตามหลัก ๓Rs หรือ ๓ ช. คือ ๓ Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ ๓ ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่
- ๖) จัดกิจกรรมรักษาความสะอาด สอดส่องดูแลความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย กิจกรรม Big cleaning day กิจกรรมรวมกลุ่มการแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำขยะเปียกมาทำน้ำหมักชีวภาพ/ปุ๋ยหมัก ฯลฯ
- ๗) จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนในท้องถิ่น
- ๘) ภารกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอย

เป้าหมายโครงการ

ครัวเรือนที่มีอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของครัวเรือนทั้งหมดผลการดำเนินงานในปัจจุบัน (ณ วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒) มีครัวเรือนเข้าร่วมเป็นเครือข่าย อถล. จำนวน ๖,๐๖๖,๓๕๗ ครัวเรือน (เพิ่มขึ้น ๑,๕๑๖,๒๘๒ ครัวเรือน) หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๔ ของครัวเรือนทั่วประเทศ

การแปรรูปขยะมูลฝอยเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ตาม Roadmap การจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ มีกรอบแนวคิดที่สำคัญ คือ การแปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ปัจจุบันประเทศไทยเรามีปัญหาขยะสะสมเป็นภูเขาต่าง ๆ ทั่วประเทศ เนื่องจากข้อจำกัดของวิธีการฝังกลบขยะ ยังมีข้อจำกัดของพื้นที่ด้วย ขยะก็เพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านต่าง ๆ ต้องสูญเสียงบประมาณในเรื่องนี้ จำนวนมหาศาล การจัดการขยะมูลฝอยโดยการฝังกลบ ปัจจุบันก่อให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสภาพภูมิอากาศของโลก สร้างภาวะโลกร้อน และปัญหามลภาวะทางกลิ่น ส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยแก่ประชาชนและหากปริมาณขยะตกค้างสะสมในพื้นที่บ่อฝังกลบเป็นจำนวนมาก อาจเกิดไฟไหม้บ่อขยะได้ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาการจัดการขยะต้องดำเนินการทั้งต้นทาง

กลางทาง ปลายทาง รวมถึงการสร้างจิตสำนึกประชาชน ซึ่งการจัดการปลายทางจำเป็นต้องหาวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่สอดคล้องกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นให้หมดไปโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และไม่เกิดปัญหาของขยะตกค้างสะสมซึ่งเป็นภาระทางงบประมาณและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

การเผาด้วยความร้อน การเผาขยะเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะกำจัดขยะปริมาณจำนวนมากให้หมดไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นวิธีการที่หลายประเทศได้ดำเนินการมาอย่างช้านาน และไม่ใช่วิธีการใหม่สำหรับประเทศไทย เรามีโรงกำจัดขยะเพื่อผลิตไฟฟ้าที่เดินระบบอยู่แล้ว เช่น โรงกำจัดขยะไฟฟ้าของเทศบาลนครภูเก็ต จ.ภูเก็ต / ของเทศบาลนครขอนแก่น จ.ขอนแก่น / ของ กรุงเทพมหานคร ที่ศูนย์กำจัดขยะหนองแขมหรือของเอกชนที่แพรกษาใหม่ จ.สมุทรปราการ เป็นต้น แต่ยังเป็นส่วนน้อยมากๆ ความสามารถกำจัดขยะยังไม่ได้ปริมาณมาก ยังไม่ได้แก้ปัญหาในภาพรวมของประเทศ ภาครัฐไม่สามารถดำเนินการได้ ต้องเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยรัฐต้องเพิ่มแรงจูงใจในการลงทุนของภาคเอกชนเพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศตามวาระแห่งชาติประสบผลสำเร็จ

โรงกำจัดขยะเพื่อผลิตไฟฟ้ามีต้นทุนที่สูง ก็เนื่องด้วยเทคโนโลยีที่จะไม่สร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมก็ต้องใช้เทคโนโลยีที่สูง มีคุณภาพ เป็นมาตรฐานสากล ทั้งระบบเผาตรงแบบ Stoker หรือแปลงขยะเป็นเชื้อเพลิง RDF เข้าสู่เตาเผา เป็นต้น ขึ้นอยู่กับปริมาณและชนิดของขยะแต่ละพื้นที่ ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้ มีการดำเนินการมาอย่างยาวนานในต่างประเทศ เป็นมาตรฐานจากทั้งทางยุโรป หรือญี่ปุ่น รัฐบาลต้องการโรงกำจัดขยะที่มีคุณภาพสูงแต่ขณะเดียวกันรัฐบาล ไม่มีงบประมาณเพียงพอรวมถึงบุคลากรที่เชี่ยวชาญเทคโนโลยี ดังนั้นกระทรวงมหาดไทย จึงมีนโยบายในการส่งเสริมภาคเอกชนที่มีเงินทุนและมีความเชี่ยวชาญเข้ามาร่วมลงทุนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อลดภาระงบประมาณและเป็นหลักประกันได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีโรงกำจัดขยะที่มีคุณภาพสูงและมีการบริหารโรงงานที่ดี

ความจำเป็นของการกำจัดขยะโดยวิธีเผาด้วยความร้อนต้องนำไปสู่การผลิตไฟฟ้า

๑) ลดค่ากำจัดขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากโรงกำจัดขยะโดยการเผาเพื่อให้ขยะหมดไปนั้น มีต้นทุนที่สูง รัฐบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีงบประมาณ ต้องให้เอกชนมาร่วมทุน เมื่อดำเนินกิจการแล้วเอกชนจะมีรายได้ปกติ ๒ ทาง คือ

- (๑) ค่ากำจัดขยะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเสียเมื่อนำขยะมากำจัด
- (๒) ค่าขายไฟฟ้าให้กับรัฐบาล โดยนำขยะมาเผาเกิดความร้อนปั่นเป็นไฟฟ้า

โครงการกำจัดขยะเพื่อผลิตไฟฟ้านั้น หากรัฐบาลรับซื้อไฟฟ้าในอัตราที่เหมาะสม ก็จะเป็นการลดภาระค่ากำจัดขยะซึ่งภาคเอกชนจะได้มีรายได้จากการขายไฟฟ้าและนำมาลดค่ากำจัดขยะที่จะเก็บจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยกตัวอย่าง เช่น ถ้ารัฐรับซื้อไฟฟ้าจากการกำจัดขยะในอัตราปัจจุบันที่ ๕.๗๘ บาทต่อหน่วย เอกชนก็จะเก็บค่ากำจัดขยะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียง ๔๐๐ - ๕๐๐ บาท ใกล้เคียงระบบฝังกลบเดิม แต่ถ้าไม่รับซื้อไฟฟ้าหรือรับซื้อในอัตราที่ต่ำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจะต้องเสียค่ากำจัดสูงถึงเกิน ๑,๐๐๐ บาท ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไหนไม่มีงบประมาณเพียงพอ ต้องกลับไปฝังกลบแบบเดิม ซึ่งปัญหาขยะก็จะไม่ได้รับการแก้ไขต่อไป

การกำจัดขยะเพื่อผลิตไฟฟ้าเป็นการแก้ไขปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมให้กับประเทศ ไม่ใช่การหาพลังงานที่ถูกและประชาชนทุกคนที่ใช้ไฟฟ้า ก็เป็นผู้ผลิตขยะ ต้องรับผิดชอบในส่วนนี้ ทั้งโรงกำจัดขยะเพื่อผลิตไฟฟ้า ไม่ใช่การดำเนินกิจการเพื่อแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดของภาคเอกชนแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการเข้ามาร่วมกับภาครัฐในการแก้ไขปัญหาของสังคม เอกชนผู้เข้ามาลงทุน ยังต้องบริหารความเสี่ยงในเรื่องคุณภาพขยะ ความสม่ำเสมอของปริมาณขยะการบริหารจัดการ นอกจากนี้ ผลประกอบการและผลประโยชน์ตอบแทนต่างเป็นไปในรูปแบบของการร่วมทุน หมายถึงต้องมีการพิจารณาข้อมูลการลงทุน ผลประโยชน์ตอบแทนอัตราค่าใด ตั้งแต่ขั้นตอนการเสนอโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการ

พิจารณาของภาครัฐตั้งแต่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของโครงการผ่านคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด และคณะกรรมการกลางจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ซึ่งต้องพิจารณาในประเด็นผลตอบแทนโครงการ ความคุ้มค่าต่างๆ ระหว่างรัฐและเอกชนด้วย

๒) กลไกพลังงานเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาสังคม

ปัจจุบันประเทศไทยใช้แหล่งเชื้อเพลิงหลายรูปแบบเพื่อผลิตไฟฟ้าใช้ในประเทศ แต่เชื้อเพลิงขยะเป็นแหล่งเชื้อเพลิงเดียวที่นอกจากได้พลังงานแล้ว ยังมีส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาสังคมด้วยแก้ปัญหา กองขยะสะสมที่มีปริมาณจำนวนมากและเพิ่มขึ้นทุกวัน แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากปัญหาขยะที่ก่อให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสภาพภูมิอากาศของโลก สร้างภาวะโลกร้อน และแก้ไขปัญหามลภาวะทางกลิ่นของบ่อขยะที่ส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยแก่ประชาชน

เกณฑ์พิจารณากลับกรองโครงการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (เฉพาะกิจ) ตามมติที่ประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ที่ตั้งโครงการ

- ๑ ต้องไม่อยู่ในพื้นที่น้ำท่วม มีข้อจำกัดทางด้านภูมิศาสตร์ ชลศาสตร์ และพื้นดิน (พื้นที่น้ำท่วม หมายถึง ลักษณะพื้นที่น้ำท่วมที่เป็นปกติวิสัย เป็นพื้นที่เป็นทางไหลของน้ำและไม่เป็นพื้นที่ที่เกิดขวางน้ำ)
- ๒ ต้องไม่อยู่ในพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว และ/หรือสันตนาการ
- ๓ ต้องไม่อยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ทางด้านนิเวศ/ศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์
- ๔ ต้องไม่อยู่ในพื้นที่เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำดิบเพื่อการประปา
- ๕ ระยะห่างจากพื้นที่อยู่อาศัย (Residential areas) เพียงพอที่จะไม่เกิดความเดือดร้อนรำคาญจากเสียงรบกวนและกลิ่น โดยมีระยะห่างไม่น้อยกว่า ๓๐๐ เมตร ยกเว้นในจุดที่ทิ้งขยะเดิม
- ๖ ระยะห่างจากถนนหลักถึงโรงไฟฟ้า
- ๗ ไม่ขัดกับกฎหมายว่าด้วยโรงงาน
- ๘ ไม่ขัดกับกฎหมายผังเมือง ตาม พ.ร.บ.ผังเมือง
- ๙ หรือเป็นพื้นที่อื่นๆ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดห้ามไว้

กรรมสิทธิ์ที่ดิน

ประเภท spp มากกว่า ๑๐ เมกกะวัตต์

- ๑ ที่ราชพัสดุ
- ๒ ที่ดินของ อปท.

ประเภท Vspp น้อยกว่า ๑๐ เมกกะวัตต์

- ๑ ที่ดินเอกชนสามารถจัดหาได้
- ๒ ที่ราชพัสดุ
- ๓ ที่ดินของ อปท.

เหตุผล ความจำเป็น และขอบเขตของโครงการ

๑. จัดทำรายงานการศึกษาเบื้องต้นแสดงรายละเอียดหัวข้อการศึกษาและวิเคราะห์ พร้อมเอกสารสนับสนุนข้อมูล
๒. ต้องมีการทำบันทึกข้อตกลง MOU ที่สภาท้องถิ่นแต่ละให้การรับรองมาประกอบการพิจารณา
๓. สอดคล้องกับการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)

ต้นทุนการดำเนินโครงการในภาพรวมและมูลค่าของโครงการที่คำนวณตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓

วิธีการคำนวณมูลค่าของโครงการ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการคำนวณเงินลงทุนและทรัพย์สินของภาครัฐและของเอกชนทั้งทรัพย์สินที่มีรูปร่าง (Tangible Asset) และไม่มีรูปร่าง (Intangible Asset) ที่ทำให้มีการดำเนินงานตามโครงการในระดับเต็มกำลังการผลิตที่คาดการณ์ไว้ (Utilization Capacity at Projected Level) และสามารถรักษากำลังการผลิตและ/หรือเพิ่มกำลังการผลิตในอนาคตที่หน่วยงานเจ้าของโครงการประสงค์ที่จะดำเนินการ โดยให้คำนวณเงินลงทุนและทรัพย์สินดังกล่าวเฉพาะส่วนที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการและตามระยะเวลาที่ใช้งานให้เงินลงทุนและทรัพย์สินของภาครัฐและเอกชนที่หน่วยงานเจ้าของโครงการนำมาคำนวณมูลค่าของโครงการตามวรรคหนึ่ง ประกอบไปด้วยเงินลงทุนและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินลงทุน (Capital Investment) ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการประมาณการเงินลงทุนเริ่มต้น (Initial Capital Investment) และเงินลงทุนในอนาคต (Future Capital Expenditure) ที่ทำให้มีการดำเนินงานตามโครงการได้ โดยให้คำนวณเงินลงทุนเฉพาะส่วนที่ก่อให้เกิดสินทรัพย์ถาวรของภาครัฐและเอกชนในส่วนที่นอกเหนือจากทรัพย์สินของภาครัฐตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ (๒)

(๒) ทรัพย์สินของภาครัฐ ในกรณีที่โครงการได้มีการใช้ทรัพย์สินของภาครัฐในการดำเนินงานโครงการคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินของภาครัฐ ดังต่อไปนี้ ตามโครงการ ให้หน่วยงานเจ้าของ

- (ก) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (Land and Property)
- (ข) เครื่องจักรและอุปกรณ์ (Machine and Equipment)
- (ค) ทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง (Intangible Asset) เช่น เครื่องหมายการค้า (Trademark) สิทธิบัตร (Patent) หรือลิขสิทธิ์ (Copyright)
- (ง) การอนุญาต การให้สัมปทาน การให้สิทธิแก่เอกชนเพื่อดำเนินกิจการของรัฐ
- (จ) ทรัพย์สินอื่นที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ

ประมาณการผลตอบแทนในด้านต่าง ๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องแสดงให้เห็นอัตราผลตอบแทนทางการเงินและเศรษฐศาสตร์และลักษณะการจัดสรรผลประโยชน์ตอบแทนของโครงการ - อปท. เจ้าของโครงการจะได้รับประโยชน์อย่างไรและมีแผนบริหารจัดการกับเครือข่าย อปท. ที่เข้าร่วมโครงการอย่างไร รวมทั้งการลดค่าใช้จ่ายของภาครัฐ พร้อมผลตอบแทนจากการจำหน่ายไฟฟ้า (กรณีโรงไฟฟ้า)

ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องและแนวทางการบริหาร ความเสี่ยงของโครงการ

ความเสี่ยงในการบริหารโครงการที่ได้มีการกำหนดมาตรการรองรับ ดังนี้

๑. การจัดการขยะมูลฝอยหากปริมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมายทั้งน้อยกว่าและมากกว่า
๒. ข้อผูกพันทางสัญญาที่มีผลบังคับของกฎหมาย
๓. ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการความพร้อมของหน่วยงานเจ้าของโครงการ รวมถึงการศึกษา

การดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการของหน่วยงานเจ้าของโครงการ

๑. ความพร้อมในการจัดหาขยะมูลฝอยตามข้อตกลง
๒. ขยะมูลฝอยที่มีคุณสมบัติเหมาะสมใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้า
๓. ฐานะทางการเงินการคลังในการบริหารจัดการขยะ

ความเหมาะสมด้านเทคนิค เทคโนโลยี

๑. เทคโนโลยีการผลิตพลังงาน
๒. เทคโนโลยีการควบคุมมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม
๓. เทคโนโลยีในการบริหารจัดการกากของเสีย
(ทั้ง ๓ เทคโนโลยีต้องเป็นมีวิธีการที่ความเหมาะสมและใช้งานมาแล้วอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพพร้อมมีผลงานเป็นที่ประจักษ์สอดคล้องกับที่เสนอมานำเพื่อพิจารณาและมีความเหมาะสมสภาพภูมิอากาศ)
๔. รายละเอียดตามข้อ ๑.- ๓. ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสภาวิศวกร

การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน

- ต้องเผยแพร่แก่ประชาชนอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้
- (๑) เหตุผลความจำเป็น และวัตถุประสงค์ของโครงการ
 - (๒) สำคัญสำคัญของโครงการ
 - (๓) ผู้ดำเนินการ
 - (๔) สถานที่ที่จะดำเนินการ
 - (๕) ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการ
 - (๖) ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ
 - (๗) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแก่ประชาชนที่อยู่อาศัยหรือประกอบอาชีพอยู่ในสถานที่ที่จะดำเนินโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง และประชาชนทั่วไป รวมทั้งมาตรการป้องกัน แก้อา หรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากผลกระทบดังกล่าว
 - (๘) ประมาณการค่าใช้จ่าย ในกรณีนี้หน่วยงานของรัฐจะเป็นผู้ดำเนินโครงการของรัฐเองให้ระบุที่มาของเงินที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินโครงการนั้นด้วยให้หน่วยงานของรัฐประกาศข้อมูลที่ต้องเผยแพร่แก่ประชาชนตามวรรคหนึ่งในระบบเครือข่ายสารสนเทศที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดให้มีขึ้นตามระเบียบนี้ด้วย

โครงการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โครงการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมสามารถดำเนินการในระยะแรก (Quick Win Projects) เพื่อดำเนินการผลิตไฟฟ้าจากขยะชุมชน ในรูปแบบ Feed-in Tariff (FIT) คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๒๔/๒๕๖๒ (ครั้งที่ ๕๘๖) วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๒ เห็นชอบให้ประกาศรายชื่อผู้ผ่านการพิจารณาและได้รับการคัดเลือกโครงการผลิตไฟฟ้าจากขยะชุมชน ในรูปแบบ Feed-in Tariff (FIT) แล้ว จำนวน ๗ โครงการ ดังนี้

ที่	จังหวัด	ชื่อ อปท.	ผู้ยื่นคำร้องและข้อเสนอขายไฟฟ้า	ที่ตั้งโรงไฟฟ้า
๑	กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร ศูนย์กำจัดขยะอ่อนนุช	บริษัท กรุงเทพธนาคม	ซอยอ่อนนุช ๘๖ ถนนอ่อนนุช เขตประเวศ กรุงเทพฯ
๒	นนทบุรี	องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี	บริษัท บุญ เอนเนอร์จิส จำกัด	หมู่ที่ ๘ ต.คลองขวาง อำเภอน้อย

๓	พระนครศรีอยุธยา	เทศบาลตำบลนครหลวง	บริษัท พาโนว่า จำกัด	ตำบลบางระกำ อ.นครหลวง
๔	พระนครศรีอยุธยา	องค์การบริหารส่วน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	บริษัท เอ็นคอม เวสต์ ทู เอ็น เนอร์จี (พระนครศรีอยุธยา) จำกัด	ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล
๕	สระบุรี	เทศบาลเมืองพระพุทธ บาท	บริษัท มิทท คอร์ปอเรชั่น จำกัด	ตำบลหนองไผ่น้ำ อำเภอหนองแค
๖	อุดรธานี	เทศบาลนครอุดรธานี	บริษัท ไทยโซลริค รีนิวเอเบิล เอ็นเนอร์ยี จำกัด	ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองฯ
๗	ตาก	เทศบาลนครแม่สอด	บริษัท คลีน แพลนนิ่ง จำกัด	ตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด

การดำเนินการขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการกำจัดขยะร่วมกับเอกชน จัดทำร่างสัญญา
ร่วมงานหรือร่วมดำเนินการต่อสำนักงานอัยการสูงสุด (เสนอผ่านจังหวัด) เพื่อตรวจพิจารณาให้ความเห็นชอบ
ก่อนลงนามในสัญญา

๒. เมื่อสำนักงานอัยการสูงสุดเห็นชอบร่างสัญญาเรียบร้อยแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
สามารถลงนามในสัญญาโครงการกำจัดขยะร่วมกับเอกชนได้

๓. ดำเนินการสรุปสาระสำคัญของโครงการตามแบบรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น เพื่อรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบต่อไป

สรุปผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้แจ้งให้จังหวัดพิจารณารวมกลุ่มพื้นที่
ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (Clusters) ของ อปท. โดยอาจให้การรวมกลุ่มพื้นที่เดิมที่มีความเหมาะสมอยู่
แล้วรวมกลุ่มพื้นที่ขึ้นใหม่ หรือกลุ่มพื้นที่เดิมแต่มีความประสงค์ปรับปรุงการจัดกลุ่มใหม่เพื่อความเหมาะสมใน
การบริหารจัดการ โดยได้รับรายงานการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ของ อปท.
ทั้ง ๗๖ จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๒๘๐ Cluster จาก ๓๒๔ Cluster

สถานการณ์และการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยบนเกาะ

ข้อมูลพื้นฐาน

ประเทศไทยมีเกาะทั้งสิ้นจำนวน ๙๓๖ เกาะ แบ่งเป็นเกาะในฝั่งอ่าวไทย ๓๗๔ เกาะ และฝั่งอันดามัน ๕๖ เกาะ อยู่ในเขตพื้นที่ ๑๙ จังหวัด แบ่งเป็นจังหวัดภาคตะวันออก ๕ จังหวัด ได้แก่ ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา และจังหวัดในภาคใต้ ๑๔ จังหวัด ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี นราธิวาส ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล

ข้อมูลเป้าหมาย

การจัดการขยะมูลฝอยจากจังหวัดที่มีเกาะทั้ง ๑๙ จังหวัด พบว่า เกาะที่มีจำนวนประชากรหนาแน่น และนักท่องเที่ยวจำนวนมากทำให้เกิดปัญหาด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และมีปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่ ๒๐ ตัน/วัน ขึ้นไป ที่ยังไม่มีวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน มีจำนวน ๗ เกาะ ในเขตพื้นที่ ๔ จังหวัด ดังนี้

ลำดับ	จังหวัด	ชื่อเกาะ	ประชากร (คน)	นักท่องเที่ยว ในฤดูกาล (คน/เดือน)	นักท่องเที่ยว นอกฤดูกาล (คน/เดือน)	ปริมาณ ขยะ (ตัน/วัน)	ขยะสะสม (ตัน)
๑	สุราษฎร์ธานี	เกาะสมุย	๖๕,๖๙๐	๙๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๖๐	๓๒๕,๐๐๐
๒	สุราษฎร์ธานี	เกาะพะงัน	๑๑,๕๔๖	๑๐,๐๐๐	๓,๐๐๐	๔๕	-
๓	สุราษฎร์ธานี	เกาะเต่า	๒,๓๐๐	๕๔,๐๐๐	๑๖,๒๐๐	๓๐	๔๕,๐๐๐
๔	กระบี่	เกาะลันตา	๖,๔๑๓	๑๖,๗๕๗	๔,๕๐๐	๔๐	๑๘,๖๐๐
๕	กระบี่	เกาะพีพี	๑,๓๗๕	๑๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๕	-
๖	ชลบุรี	เกาะล้าน	๒,๘๘๕	๒๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๒๕	๕๐,๐๐๐
	ตราด	เกาะช้าง	๕,๒๒๓	๓๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๒๔	๒,๐๐๐

การดำเนินการแก้ไขปัญหา

ต้นทาง :

๑. การออกข้อบัญญัติด้านขยะมูลฝอยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. สร้างความร่วมมือกับประชาชนในเรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอยและ ๓Rs ผ่านเครือข่ายอาสาสมัคร ท้องถิ่นรักษ์โลก
๓. ส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสนับสนุนกระบวนการ ๓Rs ในผู้ประกอบการร้านค้า
๔. สร้างความเข้าใจและจูงใจกับนักท่องเที่ยวผ่านมัลติมีเดียและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยและ ๓Rs

กลางทาง :

๑. จัดให้มีถังหรือภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท
๒. จัดการระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยทั้งทางบกและทางน้ำตามความเหมาะสมของพื้นที่

ปลายทาง :

๑. หลุมฝังกลบขยะมูลฝอยแบบถูกหลักวิชาการ
๒. เตาเผาขยะมูลฝอย/โรงไฟฟ้า (ในพื้นที่ที่มีจุดเชื่อมโยงระบบไฟฟ้าและ Feeder
๓. โรงคัดแยกขยะมูลฝอย

บทบาทผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารจัดการขยะของประเทศ

ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะ แนะนำ และช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนงานโครงการในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการขับเคลื่อนแผนงานโครงการในการจัดการสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอยไปสู่การปฏิบัติ และพิจารณาการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และขับเคลื่อนให้กลุ่ม Cluster ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม มีความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ เลือกรูปแบบการใช้วิธีการและพื้นที่กำจัดขยะที่เหมาะสม เกิดการยอมรับของประชาชนในพื้นที่และดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องรวมทั้งบทบาทสำคัญคือการพิจารณากลับกรองโครงการจัดการมูลฝอยที่มอบให้เอกชนหรือร่วมดำเนินการกับภาคเอกชน ต้องดำเนินการเป็นไปอย่างรอบคอบเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดต้องพิจารณาตั้งแต่การเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ การเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสม เป็นไปได้มีประสิทธิภาพ ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ผลประโยชน์ตอบแทนระหว่างภาครัฐและเอกชน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามแผนงานโครงการด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ตลอดจนการใช้จ่ายงบประมาณตามโครงการด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้รับผิดชอบพื้นที่ต้องสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน ให้เห็นถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาขยะอย่างยั่งยืน จัดให้มีกระบวนการในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้เกิดการยอมรับของประชาชนในพื้นที่ สร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนในการแก้ไขปัญหาขยะ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง สร้างภาคีจากทุกภาคส่วน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของประเทศได้ขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายต่อไป

การรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ รับทราบแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ ประกอบด้วย การรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการขยะมูลฝอย (Clusters) การบริหารค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะมูลฝอย เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและการแก้ไขปรับปรุงข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางการรวมกลุ่มจัดการขยะมูลฝอย (Clusters) เพื่อให้ อปท. สามารถจัดการขยะมูลฝอยร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- ๑.๑ ใช้เขตพื้นที่การปกครองเป็นหลักเนื่องจากมีความชัดเจนและความสะดวกในการบริหารจัดการ
- ๑.๒ การแบ่งกลุ่มแต่ละกลุ่ม ในเขตพื้นที่ของ อปท. ที่มีพื้นที่ติดต่อกัน หรือมีเขตพื้นที่ของ อปท. ใกล้เคียงกัน ประกอบกับใช้ข้อมูลจำนวนปริมาณขยะมูลฝอยมาเป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม
- ๑.๓ สามารถกำหนดกลุ่มของ อปท. ซึ่งแต่ละกลุ่มพื้นที่แบ่งออกเป็น ๓ ขนาด ได้แก่
 - (๑) กลุ่มพื้นที่ขนาดใหญ่ (L) หมายถึง กลุ่มพื้นที่ของ อปท. ที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกันแล้ว มากกว่า ๕๐๐ ตัน/วันขึ้นไป
 - (๒) กลุ่มพื้นที่ขนาดกลาง (M) หมายถึง กลุ่มพื้นที่ของ อปท. ที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกัน ตั้งแต่ ๓๐๐ - ๕๐๐ ตัน/วัน
 - (๓) กลุ่มพื้นที่ขนาดเล็ก (S) หมายถึง กลุ่มพื้นที่ของ อปท. ที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกันแล้วน้อยกว่า ๓๐๐ ตัน/วัน

ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความคุ้มค่ามากกว่า อปท. สามารถแยกการดำเนินการรวมกลุ่มแตกต่างจากข้อเสนอดังกล่าวได้ โดยจะต้องมีการพิจารณาก่อนการดำเนินการจริง

๑.๔ ระยะทางในการขนถ่ายขยะมูลฝอย โดยใช้รถยนต์ขนขยะมูลฝอยจาก อปท. ไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ควรมีระยะทางประมาณ ๓๐ กิโลเมตร ทั้งนี้ เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า ระยะทางมีความคุ้มค่าในการดำเนินการ

๑.๕ พิจารณาประเด็นการยอมรับของประชาชนในพื้นที่

๑.๖ การจัดการขยะมูลฝอยควรอยู่ในหลักการ “ขยะมูลฝอยเกิดในพื้นที่ใดควรเป็นความรับผิดชอบในการกำจัดของพื้นที่นั้น” ดังนั้น โดยหลักการทั่วไปการกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ควรเป็นความรับผิดชอบในเบื้องต้นของพื้นที่ที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยนั้น ยกเว้น กรณีที่มีความคุ้มค่าในการนำขยะมูลฝอยไปกำจัดเพื่อให้เกิดประโยชน์ หากจำเป็นต้องขนถ่ายขยะมูลฝอยไปพื้นที่อื่นควรดำเนินการเฉพาะเท่าที่จำเป็น

๘. การแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕)

สถานการณ์หมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกินค่ามาตรฐานในหลายพื้นที่ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและร่างกายของประชาชน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งแนวทางปฏิบัติให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเพื่อให้การช่วยเหลือประชาชน ดังนี้

๑. กรณีที่เกิดสถานการณ์ภาวะหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีค่าเกินมาตรฐานในพื้นที่ใด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๖ จัดซื้อหน้ากากอนามัยแจกจ่ายแก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบ โดยใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น (งบกลาง) ซึ่งได้ตั้งงบประมาณไว้แล้วไปใช้จัดซื้อหน้ากากอนามัยได้

กรณีที่งบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น (งบกลาง) มีไม่เพียงพอ ให้พิจารณาโอนงบประมาณรายการที่เหลือจ่าย (ภายหลังที่ได้ก่องหน้ผูกพันแล้ว) หรือรายการที่ไม่มีความจำเป็นต้องจ่าย ไปเพิ่มเติมเพื่อตั้งจ่ายในรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น (งบกลาง) โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กรณีที่งบประมาณรายจ่ายประจำปีมีไม่เพียงพอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้จ่ายเงินสะสมเพื่อช่วยเหลือประชาชนในเรื่องดังกล่าวได้ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่คาดว่าจะเกิดสถานการณ์ภาวะหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) มีค่าเกินมาตรฐานขึ้นในพื้นที่ สามารถเตรียมการเพื่อป้องกันสถานการณ์ดังกล่าว เช่น การจัดเตรียมงบประมาณรายจ่ายเพื่อจัดซื้อหน้ากากอนามัยสำหรับดำเนินการแจกจ่ายให้แก่ประชาชนได้ทันท่วงทีเมื่อเกิดสถานการณ์ภาวะหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) มีค่าเกินมาตรฐานขึ้นในพื้นที่

๓. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) ในพื้นที่ เช่น การฉีดพ่นน้ำเพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นในอากาศเพื่อลดหมอกควันและระงับฝุ่นละออง สร้างความเข้าใจและการรับรู้ให้แก่ประชาชนถึงสถานการณ์หมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) ที่มีค่าเกินมาตรฐาน และให้คำแนะนำวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามกฎหมายแก่ผู้ที่ทำให้เกิดหมอกควันและฝุ่นละอองอันเป็นการสร้างเหตุรำคาญแก่ประชาชนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนด

๙. รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒

รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กลุ่มงานวิเคราะห์งบประมาณ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑. ความเป็นมา

๑.๑ สถ. ได้รับการจัดสรรงบประมาณตาม พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๑ แผนงาน รวมเป็นเงิน ๒๕๔,๘๘๒,๕๙๓,๖๐๐ บาท ดังนี้

- งบอำนวยการ (กรม) ๒,๒๐๙,๗๔๘,๑๐๐ บาท
- งบเงินอุดหนุนให้แก่ อปท. ๒๕๒,๖๗๒,๘๔๕,๕๐๐ บาท

๑.๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบมาตรการด้านการงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท ตามที่สำนักงานงบประมาณเสนอ และให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐทราบและถือปฏิบัติต่อไป โดยกำหนดเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณ (ไม่รวมงบกลาง) เป็นรายไตรมาส ดังนี้

เป้าหมายการเบิกจ่าย งบประมาณ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ไม่รวมงบกลาง)		
	รายจ่ายภาพรวม	รายจ่ายลงทุน	รายจ่ายประจำ
ไตรมาสที่ ๑	๓๒	๒๐	๓๖
ไตรมาสที่ ๒	๕๔	๔๕	๕๗
ไตรมาสที่ ๓	๗๗	๖๕	๘๐
ไตรมาสที่ ๔	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

๒. ผลการดำเนินงาน

ณ วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ สถ. มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งสิ้น ๑๖๘,๐๓๓,๒๓๒,๖๙๐.๖๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๙๓ สรุปได้ดังนี้

(หน่วย : ล้านบาท)

รายจ่ายภาพรวม			รายจ่ายลงทุน					รายจ่ายประจำ		
เป้าหมาย (%)	ผลเบิกจ่ายสะสม	ร้อยละ (%)	เป้าหมาย (%)	ใบสั่งซื้อ/สัญญา (PO)	ผลเบิกจ่ายสะสม	ร้อยละ (%)	+ PO ร้อยละ (%)	เป้าหมาย (%)	ผลเบิกจ่ายสะสม	ร้อยละ (%)
๓๒.๐๐	๗๒,๙๓๙.๔๔๓๙	๒๘.๖๒	๒๐.๐๐	๑,๖๓๖.๙๔๕๑	๑๗๙.๑๓๗๔	๐.๖๗	๖.๗๖	๓๖.๐๐	๗๒,๗๖๐.๓๐๖๕	๓๑.๙๑
๕๔.๐๐	๑๕๓,๐๗๕.๙๓๖๘	๖๐.๐๖	๔๕.๐๐	๑๑,๕๖๑.๔๓๖๖	๒,๒๙๒.๙๕๑๙	๘.๕๔	๕๑.๕๗	๕๗.๐๐	๑๕๐,๗๘๒.๙๘๔๙	๖๖.๑๓
๗๗.๐๐	๑๖๘,๐๓๓.๒๓๒๗	๖๕.๙๓	๖๕.๐๐	๑๑,๗๑๗.๖๖๑๗	๒,๖๗๗.๒๓๑๙	๙.๙๗	๕๓.๕๙	๘๐.๐๐	๑๖๕,๓๕๕.๙๖๐๘	๗๒.๕๒
๑๐๐.๐๐			๑๐๐.๐๐					๑๐๐.๐๐		

(ข้อมูลจากระบบ GFMS ณ วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒)

สรุปข้อมูลการบริหารงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

1. การใช้จ่ายงบประมาณภาพรวม (ณ วันที่ 9 เมษายน 2562)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 254,882.5936 ล้านบาท โดยมีผลการใช้จ่ายงบประมาณ ณ วันที่ 9 เมษายน 2562 ดังนี้

งบประมาณ ปี 2562

(หน่วย : ล้านบาท)

1. แบ่งตามประเภทงบประมาณ	พรบ. ปี 62	งบสุทธิ	เบิกจ่าย	%
เงินอุดหนุนทั่วไป	226,033.0860	226,033.0860	164,439.9137	72.75
เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	26,639.7595	26,639.7595	2,605.4840	9.78
รวมเงินอุดหนุน	252,672.8455	252,672.8455	167,045.3977	66.11
งบดำเนินงาน	1,986.1692	1,986.1692	916.0470	46.12
งบลงทุนกรม	223.5789	223.5789	71.7880	32.11
รวมงบอำนวยการ	2,209.7481	2,209.7481	987.8350	44.70
รวมงบประมาณทั้งสิ้น	254,882.5936	254,882.5936	168,033.2327	65.93

ประเภทรายจ่าย	งบประมาณ	ใบสั่งซื้อ/สัญญา (PO)	ผลเบิกจ่าย	ร้อยละ	+ PO ร้อยละ
รายจ่ายประจำ	228,019.2552	54,9170	165,355.9608	72.52	72.54
รายจ่ายลงทุน*	26,863.3384	11,717.6617	2,677.2719	9.97	53.59
รายจ่ายภาพรวม	254,882.5936	11,772.5788	168,033.2327	65.93	70.54

2. การใช้จ่ายงบประมาณ ประเภทเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้รับงบประมาณประเภท งบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ จำนวน 14,211 โครงการ รวมเป็นเงิน 26,639.7595 ล้านบาท แบ่งเป็น 2 แผนงาน คือ

- 1) แผนงานบูรณาการพัฒนาดินที่ระดับภาค จำนวน 5 โครงการ วงเงิน 365.0400 ล้านบาท
- 2) แผนงานบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 14,206 โครงการ วงเงิน 26,274.7195 ล้านบาท

สรุป งบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

(หน่วย : ล้านบาท)

ผลการดำเนินงาน	จำนวนเงิน	โครงการ	ร้อยละของวงเงินงบประมาณ
1. ลงนามในสัญญา/เริ่มก่อสร้าง	13,970.6409	11,698	52.44 %
1.1 เบิกจ่าย	2,605.4840	7,754	18.65 %
2. อยู่ระหว่างดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้าง/ได้ผู้รับจ้าง	6,692.1134	1,930	25.12 %
3. แก้ไข/เปลี่ยนแปลง/ยังไม่ดำเนินการ/คงเหลือ	5,977.0053	583	22.44 %
รวมทั้งสิ้น	26,639.7595	14,211	100.00 %

๑๐. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๐.๑ การกำหนดระยะเวลาการเปิดการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ขอให้จังหวัด ทุกจังหวัด แจ้งขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดทุกแห่ง พิจารณาให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดการเรียนการสอนตลอดทั้งปีงบประมาณ (ยกเว้นวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์) โดยไม่มีการปิดการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเหมาะสม และเป็นภาระการดูแลเด็กปฐมวัยในท้องถิ่นให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการดูแลบุตรหลาน รวมทั้งเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้จ่ายงบประมาณค่าอาหารกลางวันได้ครบถ้วนตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรให้ปีงบประมาณละ ๒๔๕ วัน ๆ ละ ๒๐ บาท/คน อย่างไรก็ตาม กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเหตุผลและความจำเป็นที่ไม่อาจเปิดการเรียนการสอนตลอดปีงบประมาณได้ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้ดุลยพินิจที่จะปิดภาคเรียนได้

๑๐.๒ การป้องกันเด็กจมน้ำในเด็กปฐมวัย

ขอให้จังหวัด ทุกจังหวัด แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดดำเนินการบรรจุเรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้ในกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้สอนให้เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรู้จักแหล่งน้ำเสี่ยง ดังนี้

๑ การใช้สระว่ายน้ำหรืออ่างเล่นน้ำในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีสระว่ายน้ำมาตรฐาน อ่างเล่นน้ำ หรือสระเล่นน้ำในรูปแบบต่าง ๆ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสอนให้เด็กปฐมวัยรู้จักอันตรายจากการจมน้ำ การรู้จักหลีกเลี่ยงการเล่นใกล้แหล่งน้ำเสี่ยง การตะโกนช่วยเหลือเมื่อเพื่อนจมน้ำ เป็นต้น

๒ เกณฑ์ความปลอดภัยสำหรับการป้องกันการจมน้ำในเด็กปฐมวัย ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์ การเฝ้าระวังดูแลปกป้องคุ้มครองเด็ก และการสอนเด็กให้รู้จัก กฎแห่งความปลอดภัย สอดคล้องตามเกณฑ์ความปลอดภัยสำหรับการป้องกันการจมน้ำในเด็กที่สำคัญโรคไม่ติดต่อกรรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข กำหนด

๓ การสอนให้เด็กรู้จักแหล่งน้ำเสี่ยง เน้นการสอน “อย่าใกล้ อย่าเก็บ อย่าก้ม” และการตะโกนขอความช่วยเหลือ

๔ การสอนให้ครูผู้ดูแลเด็ก และเด็กรู้จักการช่วยเหลือคนตกน้ำหรือจมน้ำ โดยเน้นหลัก “ตะโกน โยน ยื่น”

๑๐.๓ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ท้องถิ่นไทย ผ่านการเล่น “สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา”

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายในการส่งเสริม และสนับสนุนให้ อปท. ที่จัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา เพื่อให้เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัยครบทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ผ่านการเล่นสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา โดยได้ดำเนินการโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ท้องถิ่นไทย ผ่านการเล่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้จัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการดังกล่าว ๕๐๐ แห่ง ๆ ละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีหนังสือถึงจังหวัด เพื่อขอความร่วมมือจังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๑ แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทุกแห่ง (องค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล) พิจารณาดำเนินการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา อย่างน้อยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละ ๑ แห่ง ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒

๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาใช้งบประมาณที่จะดำเนินการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาตามลำดับ ดังนี้

๒.๑ ใช้งบประมาณจากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒ ใช้งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนหรือสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในท้องถิ่น เช่น เงินบริจาค หรือการระดมทุนภายในชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมภายในท้องถิ่น

๓ พื้นที่ที่จะก่อสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาต้องเป็นพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยให้พิจารณาก่อสร้างในพื้นที่ตามลำดับ ดังนี้

๓.๑ พื้นที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๒ พื้นที่โรงเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา หรือระดับประถมศึกษา

๓.๓ พื้นที่สาธารณประโยชน์ในชุมชน หมู่บ้าน หรือพื้นที่ที่ได้รับบริจาคให้ก่อสร้าง

๔ ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ ปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ไปแล้ว จำนวน ๕๒๔ แห่ง ใน ๗๓ จังหวัด

๑๐.๔ การจัดงาน “เวทีสานพลัง สร้างปัญญา พัฒนาเด็กปฐมวัยและประถมศึกษา”

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยสำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน (สำนัก ๓) มูลนิธิสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน (ศวช.) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เครือข่ายคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ และศูนย์สนับสนุนวิชาการเพื่อการจัดการเครือข่าย (ศวก.) จัดงาน “เวทีสานพลัง สร้างปัญญา พัฒนาเด็กปฐมวัยและประถมศึกษา” ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒ ณ ฮอลล์ ๗ - ๘ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เพื่อขับเคลื่อนและระดมแรงค์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในการพัฒนาระบบการดูแลเด็กปฐมวัย การเรียนรู้เสริมสร้างสติปัญญาด้วยสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา และความรู้ทางสุขภาพเด็กประถมศึกษา โดยขอความร่วมมือจังหวัด ทุกจังหวัดดำเนินการดังนี้

๑. แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นศูนย์ต้นแบบประจำจังหวัด ตามโครงการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยด้วยสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาโดยชุมชนท้องถิ่น ส่งผู้แทน จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย ๑) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓) ผู้อำนวยการสำนัก/กองการศึกษา/นักวิชาการศึกษา ๔) ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็ก จำนวน ๒ ท่านเข้าร่วมงานดังกล่าว ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒ ณ ฮอลล์ ๗ - ๘ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

๒. อนุญาตให้ท้องถิ่นจังหวัดหรือผู้แทน เข้าร่วมงานดังกล่าว ในวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๒ ณ ฮอลล์ ๗ - ๘ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

๑๐.๕ แผนการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒

ตามที่ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบให้บริหารจัดการนมโรงเรียนตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยมีการปรับปรุงโครงสร้างระบบบริหาร ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรบริหารจัดการ แยกออกจากคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ตาม พ.ร.บ. โคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่เกิดจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ร่วมเป็นกรรมการ จำนวน ๑๕ คน

ทั้งนี้ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชนขึ้นมาใหม่ มาทำหน้าที่แทน โดยมีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน มีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ (อสถ. เป็นกรรมการ) และมีอธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นกรรมการและเลขานุการ แทนผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ซึ่งภายใต้คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชนจะมีคณะอนุกรรมการรับผิดชอบภารกิจต่าง ๆ คือ คณะอนุกรรมการบริหารกลางนมโรงเรียน คณะอนุกรรมการรณรงค์บริโภคนมในสถาบันการศึกษาทุกระดับ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชนระดับกลุ่มพื้นที่ (๕ กลุ่ม) และคณะอนุกรรมการอื่น ๆ ที่จำเป็น

ให้ อ.ส.ค. ทำหน้าที่แทนองค์กรกลางระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย เช่นเดิม แต่ให้กรมปศุสัตว์เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการระบบ Big Data มาใช้บริหารจัดการนมทั้งระบบ และ อปท. เป็นหน่วยงานจัดซื้อเช่นเดิม

ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ การจัดสรรโควตาจำหน่ายจะเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน ระดับกลุ่มพื้นที่ (๕ กลุ่ม พื้นที่เลี้ยงโคนม) ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดของกลุ่มนั้น ๆ เป็นประธานกลุ่ม ได้แก่ จังหวัดสระบุรี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดราชบุรี

โดยในวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๒ คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน เห็นชอบแผนการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ ดังนี้

เดือนเมษายน

สัปดาห์ที่ ๑

- ประชุมคณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน พิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ภายใต้คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน

สัปดาห์ที่ ๒

- คณะอนุกรรมการบริหารกลางโครงการอาหารเสริม (นม)โรงเรียน ประชุมพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม)โรงเรียน ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ (กำหนดประชุมวันที่ ๑๗ เม.ย. ๖๒ เวลา ๑๔.๐๐ น.)

สัปดาห์ที่ ๓

- คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน เห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒

- ประกาศใช้หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒

สัปดาห์ที่ ๔

- ประกาศรับสมัครผู้ประกอบการ

- ประชุมพิจารณาคัดเลือกผู้ประกอบการ และจัดสรรสิทธิการจำหน่ายนมโรงเรียน

- ประชุมผู้ประกอบการเพื่อจัดสรรพื้นที่ Matching (๕ กลุ่มพื้นที่)

เดือนพฤษภาคม

สัปดาห์ที่ ๑

- คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชนรับทราบการจัดสรรสิทธิและจัดสรรพื้นที่
- ประกาศรายชื่อผู้ประกอบการที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการประจำปี ๒๕๖๒ บนเว็บไซต์

สัปดาห์ที่ ๒

- อ.ส.ค. ทำสัญญารายผู้ประกอบการและใบมอบอำนาจ
- แจ้งเรื่องบัญชีรายชื่อผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมที่เข้าร่วมโครงการอาหารเสริม (นม)

โรงเรียน ที่ได้รับมอบอำนาจจาก อ.ส.ค. ในการเป็นคู่สัญญาซื้อขายอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ประจำปี ๒๕๖๒ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบ

- ผู้ประกอบการจัดทำสัญญากับหน่วยจัดซื้อ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และโรงเรียนเอกชน

- ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เปิดภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๒ ผู้ประกอบการส่งนมให้เด็กนักเรียน ได้ดื่มพร้อมกันทั่วประเทศ

๑๐.๖ การจัดสรรอัตราครูผู้ดูแลเด็ก

ข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนตำแหน่งพนักงานครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนจังหวัด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดอัตราส่วนเด็กปฐมวัย ๑๐ คนต่อครู ๑ คน

กรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน

๑. ๑๐ มิถุนายนของทุกปีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานจำนวนเด็ก เพื่อให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นใช้เป็นฐานข้อมูลจำนวนเด็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายงานตามระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ccis) ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายนของแต่ละปี เป็นฐานในการคิดอัตรา เพื่อเสนอขอตั้งงบประมาณไปที่สำนักงบประมาณ

๒. เดือนตุลาคม ตรวจสอบงบประมาณตามพระราชบัญญัติประมาณรายจ่ายประจำปี ว่าได้รับงบประมาณเพื่อกำหนดอัตราใหม่ หรือไม่ จำนวนกี่เดือน

๓. ประมวลผลจำนวนเด็กต่อครูในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อคิดเปอร์เซ็นต์ อัตราครูที่มีต่ำกว่าเกณฑ์ และจัดลำดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขาดอัตราจากมากไปหาน้อย

๔. เสนอคณะกรรมการ (อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแต่งตั้ง) พิจารณาจัดสรรตามความเหมาะสม ตามจำนวนอัตราและงบประมาณที่ได้รับ

๕. เดือนเมษายน แจ้งการจัดสรรเพื่อให้จังหวัด เสนอเข้า ก.จังหวัด ให้ความเห็นชอบกำหนดตำแหน่งในแผนอัตรากำลัง ๓ ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เสนอขออัตราใหม่แล้วแต่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จึงได้สำรวจอัตรารว่างที่มีอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่มีจำนวนเด็กลดลงทำให้อัตรารูเกินเกณฑ์ เพื่อประสานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งคืนอัตรา ขณะนี้มีอัตราที่พอจะจัดสรรได้ประมาณ ๑๔๐ อัตรา (อยู่ระหว่างสรุป/ประมวลผล เพื่อเตรียมการจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามลำดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอัตราครูต่ำกว่าเกณฑ์)

๑๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายจ่ายเกี่ยวกับทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษา และการให้ความช่วยเหลือนักเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๑

สรุปสาระสำคัญ

กระทรวงมหาดไทยออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายจ่ายเกี่ยวกับทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษา และการให้ความช่วยเหลือนักเรียน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๑ ขึ้น มีผลใช้บังคับวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดคำนิยาม นักเรียน และนักศึกษา ผู้ยากจนหรือผู้ด้อยโอกาส ที่มีสิทธิขอรับการช่วยเหลือ ดังนี้
 “นักเรียน” หมายความว่า ผู้ที่เข้ารับการศึกษาระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

“นักศึกษา” หมายความว่า ผู้ที่เข้ารับการศึกษาระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า

“ผู้ยากจน” หมายความว่า ผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะยากจน มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ มีชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก และขาดแคลนปัจจัยพื้นฐาน

“ผู้ด้อยโอกาส” หมายความว่า ผู้ที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนไม่สามารถดำรงชีวิตได้เท่าเทียมกับผู้อื่น

๒. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณได้ไม่เกินอัตราส่วนของรายได้จริงในปีงบประมาณที่ผ่านมาโดยไม่รวมเงินอุดหนุนที่รัฐจัดสรรให้ ดังนี้

(๑) รายได้จริงไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท ตั้งงบประมาณได้ไม่เกินร้อยละ ๓ แต่ไม่เกิน ๑ ล้านบาท

(๒) รายได้จริงเกิน ๕๐ ล้านบาท แต่ไม่เกิน ๒๐๐ ล้านบาท ตั้งงบประมาณได้ไม่เกินร้อยละ ๒.๕ แต่ไม่เกิน ๓ ล้านบาท

(๓) รายได้จริงเกิน ๒๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ตั้งงบประมาณได้ไม่เกินร้อยละ ๒ แต่ไม่เกิน ๕ ล้านบาท

๓. นักศึกษาที่มีสิทธิได้รับทุนการศึกษา และนักเรียนที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือ อย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี

(๒) เป็นนักศึกษาหรือนักเรียนซึ่งเป็นผู้ยากจนหรือผู้ด้อยโอกาส

๔. ให้นักศึกษา นักเรียน หรือผู้ปกครอง ที่ประสงค์จะขอรับทุนการศึกษาหรือการช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยื่นคำขอต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อส่งให้คณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาผู้ที่สมควรได้รับทุนการศึกษาและความช่วยเหลือ แล้วให้ปิดประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาและความช่วยเหลือ ณ สำนักงาน หรือที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และที่ทำการหมู่บ้าน ชุมชน ให้ทราบเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วันทำการ

๕. การให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาซึ่งเป็นผู้ยากจนหรือผู้ด้อยโอกาส ต้องเป็นการศึกษาในหลักสูตร ที่สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า แต่ต้องไม่สูงกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และต้องเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐ

๖. การให้ทุนการศึกษา ให้เบิกจ่ายเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าบำรุง ค่าหน่วยกิต และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ตามอัตราที่สถาบันศึกษากำหนด แต่ไม่เกินปีการศึกษาละ ๓๓,๐๐๐ บาทต่อคน

๗. การให้ความช่วยเหลือค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการศึกษาของนักเรียนซึ่งเป็นผู้ยากจนหรือผู้ด้อยโอกาส

(๑) ระดับเด็กเล็ก ระดับเด็กอนุบาล และระดับประถมศึกษา ไม่เกินภาคการศึกษาละ ๑,๐๐๐ บาทต่อคน แต่ไม่เกินปีการศึกษาละ ๒,๐๐๐ บาทต่อคน

(๒) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่เกินภาคการศึกษาละ ๒,๐๐๐ บาทต่อคน แต่ไม่เกินปีการศึกษาละ ๔,๐๐๐ บาทต่อคน

(๓) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ไม่เกินภาคการศึกษาละ ๓,๐๐๐ บาทต่อคน แต่ไม่เกินปีการศึกษาละ ๖,๐๐๐ บาทต่อคน

๘. การเบิกจ่ายเงิน ให้ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้ทุนการศึกษายืมเงินเพื่อจ่ายให้แก่ นักศึกษาที่มีสิทธิได้รับทุนการศึกษา และให้นำใบสำคัญรับเงินมาเป็นหลักฐานส่งใช้เงินยืม รวมทั้งให้ติดตามใบเสร็จรับเงินของสถาบันการศึกษาจากผู้มีสิทธิได้รับทุนการศึกษามาประกอบฎีกาเบิกจ่ายเงินด้วย ส่วนการให้ความช่วยเหลือนักเรียน ให้ยืมเงินเพื่อจ่ายให้แก่ นักเรียนที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือ และให้นักเรียนหรือผู้ปกครองลงลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงินเพื่อเป็นหลักฐานส่งใช้เงินยืม

๑๒. ขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ค่าก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และอาคารเรียนและอาคารประกอบ)

๑๒.๑ ปฏิทินการจัดส่งเอกสารเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ค่าก่อสร้างอาคาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และอาคารเรียนและอาคารประกอบ

๑. สืบหาความต้องการรับการสนับสนุนงบประมาณค่าก่อสร้างอาคาร ๑ ก.ค. - ๓๑ ส.ค.

๑ - ๑๐ ก.ค.

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีหนังสือแจ้งเวียน พร้อมหลักเกณฑ์การขอรับการสนับสนุน งบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

๑๕ - ๓๑ ก.ค.

- จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองและตรวจสอบข้อมูลการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ด้านการศึกษา) ของ อปท.

- จังหวัดแจ้ง อปท. ในพื้นที่ จัดส่งคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

๑ - ๓๑ ส.ค.

- คณะกรรมการฯ พิจารณาคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณของ อปท. ตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนด และเรียงลำดับความสำคัญ

- จังหวัดรวบรวมคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก อปท. พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง จัดส่งให้ สธ. ภายในกำหนด

๒. วางแผน และพิจารณาจัดทำรายละเอียดคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณค่าก่อสร้างอาคาร ภายใน ก.ย.

๑. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รวบรวมคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัด

๒. จัดทำบัญชีรายละเอียดคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจของ อปท.

๓. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จัดส่งคำขอรับการสนับสนุน พร้อมบัญชีรายละเอียดและเอกสาร ประกอบให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. ส่วนราชการ/หน่วยงาน จัดส่งข้อเสนอแผนงานโครงการ ๒๘ ก.ย. - ๓๐ เม.ย.

๒๘ ก.ย. - ๒๘ ธ.ค.

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จัดทำข้อเสนอคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี (Pre - ceiling)

๒๙ พ.ย. - ๑๕ ม.ค.

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จัดทำรายละเอียดคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอ รัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

- เมื่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเห็นชอบแล้ว กระทรวงมหาดไทย จะจัดส่งรายละเอียด คำของบประมาณรายจ่าย ประจำปีให้สำนักงบประมาณ

๑๖ ม.ค. - ๓๐ เม.ย.

- สำนักงบประมาณ พิจารณาและจัดทำรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีและนำเสนอ ครม.

๓๐ เม.ย. - ๑๐ พ.ค.

- สำนักงบประมาณ ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และสรุปผลรายงานนำเสนอ ครม.

๑๕ พ.ค.

- ครม. พิจารณาให้ความเห็นชอบ ร่าง พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี

๑๖ - ๓๑ พ.ค.

- สำนักงบประมาณ ดำเนินการจัดพิมพ์ร่าง พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี และเอกสารประกอบ

๑๓ มิ.ย.

- ฝ่ายนิติบัญญัติพิจารณา ร่าง พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี วาระที่ ๑

๒๙ ส.ค.

- ฝ่ายนิติบัญญัติพิจารณา ร่าง พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี วาระที่ ๒-๓

๕ ก.ย.

- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี นำร่าง พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี ขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อประกาศ บังคับใช้เป็นกฎหมาย

๑๒.๒ ขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ค่าก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และอาคารเรียนและอาคารประกอบ)

๑. สำรวจข้อมูลความต้องการ

มีหนังสือประสานไปยังจังหวัดเพื่อแจ้งเวียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีสถานศึกษา (โรงเรียน/วิทยาลัย/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) ในสังกัด จัดทำรายละเอียดคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณ โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลั่นกรองฯ จากจังหวัด และให้จังหวัดรวบรวมจัดส่งเอกสารให้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๒. หลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ค่าก่อสร้างอาคาร)

๒.๑ ข้อมูลความต้องการ (คำขอ) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัด

๒.๒ มีความพร้อมด้านสถานที่ มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือหนังสือยินยอม/รับรองการใช้ที่ดิน

๒.๓ หลักขาดแคลน (ไม่มีอาคารเรียน/มีแต่ไม่เพียงพอ) การก่อสร้างอาคารเพิ่มเติมเพื่อรองรับ ปริมาณงานเพิ่มมากขึ้น หรือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ/คุณภาพ/มาตรฐานของการปฏิบัติงาน ต้องมีแผนการขยาย หรือเพิ่มปริมาณกลุ่มเป้าหมายหรือปริมาณงานอย่างชัดเจน

๒.๔ หลักทดแทน (อาคารเดิมชำรุด/ทรุดโทรม) การก่อสร้างอาคารเพื่อทดแทนอาคารเดิม ที่เสื่อมสภาพ ต้องแสดงภาพการใช้งานของอาคารหลังเดิม ความจำเป็นที่ต้องก่อสร้างใหม่ทดแทนการปรับปรุง ของเดิม และคาดการณ์ผู้ใช้งาน/ผู้ใช้ประโยชน์ ภายหลังการก่อสร้างเสร็จสิ้น

๒.๕ จำนวนเด็กเล็ก/เด็กนักเรียนในสถานศึกษา (โรงเรียน/วิทยาลัย/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก)

๒.๖ สถานศึกษา (โรงเรียน/วิทยาลัย/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) ที่ไม่เคยได้รับการจัดสรรงบประมาณ ค่าก่อสร้างอาคารประเภทนั้น ๆ ในปีงบประมาณที่ผ่านมา (๓ ปีย้อนหลัง) จะได้รับการพิจารณาเป็นลำดับแรก หากเคยได้รับจัดสรรมาแล้วแต่มีความจำเป็น ให้พิจารณาเป็นลำดับถัดไป

๒.๗ กำหนดให้ ๑ สถานศึกษา (โรงเรียน/วิทยาลัย/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) ขอรับสนับสนุน งบประมาณค่าก่อสร้างอาคารได้เพียง ๑ หลัง เท่านั้น

๒.๘ มีรายละเอียดแบบรูปรายการและประมาณราคา มีสถานที่/พื้นที่ พร้อมดำเนินการ รวมทั้ง มีการตรวจสอบความเหมาะสม และดำเนินการตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว

๒.๙ สามารถจัดจ้างได้ภายในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ

๓. รายงานข้อมูลความต้องการที่ผ่านการพิจารณากลั่นกรองในเบื้องต้นให้สำนักงบประมาณ

๔. เมื่อได้รับการอนุมัติงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น จักได้เร่งดำเนินการแจ้งการจัดสรร/โอนจัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณา ดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๑๓. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

สรุปสาระสำคัญ

มีการกำหนดประเภทของเงินรายได้ให้ครอบคลุม เพื่อให้สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถรับเงินอุดหนุนจากองค์กรต่างๆ ได้ นอกเหนือไปจากเงินรายได้ของสถานศึกษาที่จะมาจากการตั้งงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานมากที่สุด คือ การกำหนดเรื่องรายจ่ายของสถานศึกษาให้ครอบคลุมในทุกมิติ เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการนำผู้เรียนไปทัศนศึกษา ค่าใช้จ่ายในการนำผู้เรียนไปร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬา หรือการแข่งขันทักษะทางการศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมไปถึงค่าจ้างเหมาบริการงานการสอน งานทำความสะอาด งานรักษาความปลอดภัย พาหนะรับส่งนักเรียนตามความจำเป็นที่ต้องมี ค่าสอนพิเศษหรือค่าสอนเกินภาระงานสอนในสถานศึกษา

สำหรับสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาลักษณะพิเศษ เช่น โรงเรียนกีฬา ซึ่งมีลักษณะเป็นโรงเรียนประจำ ก็สามารถเบิกจ่ายเงินเพิ่มเติมเพื่อดูแลนักเรียนในสังกัดด้วย เช่น ค่าเครื่องแต่งกายและอุปกรณ์สำหรับผู้เรียนในการฝึกกีฬา ฝึกงาน ฝึกปฏิบัติการหรือการแข่งขัน ค่าวัสดุหรือครุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการจัดที่พักอาศัย ค่าอุบัติเหตุผู้เรียน ไปจนถึงค่าใช้จ่ายเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียน เช่น ค่าจ้างเหมาบริการซักรีด ค่าอาหารประจำวัน ค่าอาหารเสริมเฉพาะในกรณีที่มีความจำเป็น

ด้านการบริหารรายได้ รายจ่าย และการพัสดุของสถานศึกษา มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้การเบิกจ่ายคล่องตัวมากขึ้น เช่น กรณีท่อประปาแตก ซึ่งเป็นปัญหาที่ไม่ได้ระบุลงในแผนปฏิบัติการประจำปี โดยระเบียบนี้ก็กำหนดให้สามารถใช้จ่ายจากเงินรายได้สะสมได้ด้วย

ทั้งนี้ ยังกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นอาจมอบอำนาจเป็นหนังสือให้หัวหน้าสถานศึกษา ในการอนุมัติการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ที่มีวงเงินไม่เกินห้าแสนบาท และในกรณีที่ต้องอนุมัติการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ไม่ได้กำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ก็ให้สามารถทำได้ เฉพาะที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้เรียน โดยมีวงเงินไม่เกินห้าหมื่นบาท พร้อมทั้งยังอำนวยความสะดวกแก่ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศ โดยกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายหัวหน้าหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหัวหน้าหน่วยงานคลังของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมอบหมายข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เป็นเจ้าหน้าที่การเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วย

๑๔. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิภาพสัตว์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

สรุปสาระสำคัญ

กระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิภาพสัตว์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๕๖๒ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๘ ง เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เป็นต้นไป โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดค่านियามที่ใช้ในระเบียบ^๑

“สัตว์” หมายความว่า สัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์

“การจัดสวัสดิภาพสัตว์” หมายความว่า การจัดสวัสดิภาพสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์

“สถานสงเคราะห์สัตว์” หมายความว่า สถานที่สำหรับใช้ในการให้ความช่วยเหลือหรืออภิบาลสัตว์ที่ถูกทอดทิ้ง สัตว์ที่ไม่มีเจ้าของ สัตว์ที่ถูกทารุณกรรม สัตว์ที่เจ้าของเสียชีวิต สัตว์ที่มีเจ้าของแต่สภาพแวดล้อมการอยู่อาศัยของสัตว์กระทบกับประชาชนโดยรอบ หรือสัตว์ที่เจ้าของไม่ประสงค์จะเลี้ยงต่อไป

๒. กำหนดให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดสวัสดิภาพสัตว์ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม ดังนี้

(๑) กรณีการกักสัตว์ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(๒) ภายหลังครบกำหนดระยะเวลาตาม (๑) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเลี้ยงดูสัตว์แทนเจ้าของจนกว่าเจ้าของสัตว์จะมาขอรับ หรืออาจจัดการขาย หรือขายทอดตลาดได้

(๓) ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำทะเบียนสัตว์ตาม (๑) ให้เป็นปัจจุบัน ทั้งนี้ ตามแบบที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

(๔) สถานสงเคราะห์สัตว์ ซึ่งเป็นที่เลี้ยงดูสัตว์ให้เป็นไปตามแบบรูปรายการก่อสร้างที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

กรณีเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่า หากองค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่า เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจร้องขอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการแทนได้

๓. กำหนดค่าใช้จ่ายในการกักสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ที่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถเบิกจ่ายได้ ดังนี้

(๑) ค่าก่อสร้างสถานสงเคราะห์ ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามแบบรูปรายการก่อสร้างที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

(๒) ค่าอาหาร ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินอัตราที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

(๓) ค่าทำหมัน ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินอัตราที่กรมปศุสัตว์กำหนด

^๑ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗

“สัตว์” หมายความว่า สัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดง หรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีเจ้าของหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“การจัดสวัสดิภาพสัตว์” หมายความว่า การเลี้ยงหรือการดูแลให้สัตว์มีความเป็นอยู่ในสภาวะที่เหมาะสม มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีที่อยู่ อาหาร และน้ำอย่างเพียงพอ

(๔) ค่าเวชกรรม ได้แก่ ยา วัคซีน เป็นต้น ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินอัตราที่กรมปศุสัตว์กำหนด

(๕) ค่าตรวจวินิจฉัย ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินอัตราที่กรมปศุสัตว์กำหนด

(๖) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นหรือเกี่ยวเนื่องกับการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จำเป็นและประหยัด เช่น ค่าอุปกรณ์บังคับสัตว์

๔. กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถอุดหนุนเงินให้เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ของตนเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้ได้ เมื่อได้รับการร้องขอจากเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมอาหารตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิภาพสัตว์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ. ๒๕๖๒

๑. อัตราค่าอาหารสุนัข ให้เบิกจ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินตัวละ ๑๓ บาทต่อวัน

๒. อัตราค่าอาหารแมว ให้เบิกจ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินตัวละ ๕ บาทต่อวัน

๓. อัตราค่าอาหารสัตว์ประเภทอื่น ให้เบิกจ่ายเท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น เหมาะสม และประหยัด

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พ.ร.บ. โรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535

เจ้าของสัตว์ต้องควบคุมให้ สัตว์ได้รับวัคซีน จากสัตว์แพทย์ (ม.5)

พ.ร.บ. รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 (ม.22,ม.28)

ห้ามปล่อยหรือนำ สัตว์ไปในที่ห้ามเข้า หากสัตว์ขับถ่ายต้อง เก็บให้หมด

ห้ามจูง โล่ หรือต้อน สัตว์ลงไปบนทางน้ำที่มี ป้ายห้าม

ห้ามปล่อยหรือจูงสัตว์เข้าไป ในบริเวณสถานที่ ราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ ปลุกหญ้าหรือต้นไม้และปิด ป้ายห้ามเข้าไว้

พ.ร.บ. ป้องกันการทารุณกรรมฯ พ.ศ. 2557 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่าย ในการจัดสวัสดิภาพสัตว์ของ อปท. พ.ศ. 2562

จัดให้สัตว์มีที่อยู่ น้ำ อาหาร ทำหมัน และ เวชกรรม

สถานสงเคราะห์สัตว์

ค่าใช้จ่ายในการจัดให้ สัตว์ที่มีอยู่ น้ำ อาหาร อีควักซีน ทำหมัน และ เวชกรรม

ขึ้นทะเบียนสถาน สงเคราะห์สัตว์

๑๕. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วน ท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๖๑

สรุปสาระสำคัญ

กระทรวงมหาดไทยออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑ ขึ้น มีผลใช้บังคับ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ยกเลิกบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่นเดิม
๒. กำหนดค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่นใหม่ โดยเพิ่มค่าเช่าบ้านให้สอดคล้องกับค่าเช่าบ้านของส่วนราชการที่กระทรวงการคลังได้ตราพระราชกฤษฎีกาให้เพิ่มค่าเช่าบ้านไปก่อนแล้ว

๑๖. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดทำประกันภัยทรัพย์สินของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

สรุปสาระสำคัญ

๑. ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป
๒. ทรัพย์สินที่จะเสนอขอทำประกันภัยได้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้
 - (๑) เป็นทรัพย์สินที่เมื่อเกิดความเสียหายแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อหรือเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่น
 - (๒) เป็นทรัพย์สินที่ใช้เพื่อบริการสาธารณะ ซึ่งเมื่อได้รับความเสียหายแล้ว จะส่งผลกระทบต่อความเดือดร้อนของสาธารณชนเป็นวงกว้าง
 - (๓) เป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูง
 - (๔) ไม่เป็นทรัพย์สินที่มีเงื่อนไขตามสัญญาหรือสัญญาสัมปทานบังคับให้ต้องทำประกันภัยให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการทำประกันภัยทรัพย์สิน
๓. การทำประกันภัยราชการภาคสมัครใจ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้
 - (๑) ต้องเป็นรถยนต์ส่วนบุคคลที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - (๒) ลักษณะการใช้รถยนต์มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ และ
 - (๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณเพียงพอที่จะจัดทำประกันภัย โดยไม่กระทบต่อการปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่
๔. นอกจากหลักเกณฑ์ตามข้อ ๓ การจัดทำประกันภัยภาคสมัครใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามเงื่อนไข ดังนี้ด้วย
 - (๑) รถยนต์ส่วนบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ ๔ อำเภอ ของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอจะนะ ต้องเป็นรถยนต์ที่มีภารกิจปกติในพื้นที่
 - (๒) รถยนต์ส่วนบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะการใช้งานที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุได้มากกว่ารถยนต์ส่วนบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามปกติ หรือเมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้วมีโอกาสจะก่อให้เกิดความเสียหาย ผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่นในวงกว้างและหรือจำนวนมาก เช่น รถพยาบาล รถยนต์ฉุกเฉิน รถยนต์บรรเทาสาธารณภัย รถยนต์ดับเพลิง รถยนต์โดยสารหรือรถยนต์บัสโดยสาร จำนวนตั้งแต่ ๒๐ ที่นั่งขึ้นไป เป็นต้น
๕. ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาประเภทของการจัดทำประกันภัยตามข้อ ๔ ตามความจำเป็น เหมาะสม และประหยัด
๖. การจัดทำประกันภัยรถยนต์ส่วนบุคคลนอกจากกรณี ตามข้อ ๔ ให้จัดทำประกันภัยภาคสมัครใจในความคุ้มครองประเภทที่ ๓ ในวงเงินความคุ้มครองไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาทต่อคน
๗. รายการครุภัณฑ์ที่สามารถเสนอขอจัดทำประกันภัยได้มีดังนี้
 - (๑) ครุภัณฑ์ก่อสร้าง
 - (๒) ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์หรือการแพทย์
 - (๓) ครุภัณฑ์โรงงาน
๘. สิ่งก่อสร้างที่สามารถเสนอขอจัดทำประกันภัยได้ต้องเป็นอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ซึ่งสร้างขึ้นบนพื้นดินและยึดติดเป็นอันเดียวกับพื้นดินนั้น ยกเว้นอาคารสำนักงานหรืออาคารที่ทำการ รวมถึงอาคารประกอบอื่นที่ใช้ประโยชน์ต่อเนื่องและบ้านพักข้าราชการ

๙. ให้ตั้งงบประมาณรายจ่ายสำหรับการจัดทำประกันภัยทรัพย์สินไว้ในหมวดค่าตอบแทน
ใช้สอยและวัสดุ ประเภทรายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการ

๑๐. การจัดทำประกันภัยราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ดำเนินการไปแล้ว
โดยชอบและสุจริต ตามหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๒๖๓๓ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๒
เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการประกันภัยราชการ ให้มีผลใช้บังคับได้ตามระเบียบนี้

๑๗. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๑๗ ง ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดคำนิยามให้สามารถช่วยเหลือประชาชนครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

“การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต” หมายความว่า การส่งเสริมหรือช่วยเหลือบุคคลให้สามารถเข้าถึงปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขในสังคม หรือการส่งเสริมพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น หรือผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ตามมติคณะรัฐมนตรี

“เกษตรกร” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพ ปลูกพืช เลี้ยงปศุสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และทำนาเกลือ ที่มีรายชื่อเป็นเกษตรกรรายย่อย และได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกร หรือสมาชิกในครัวเรือนของผู้ที่อยู่ในทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร หรือเป็นผู้มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนผู้เลี้ยงสัตว์ของกรมปศุสัตว์ หรือทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของกรมประมง

“เกษตรกรผู้มีรายได้น้อย” หมายความว่า เกษตรกรผู้อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะยากจน มีรายได้น้อยเพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ มีชีวิตอย่างยากลำบาก ขาดแคลนปัจจัยพื้นฐาน

๒. กำหนดขอบเขตการให้ความช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเกิดสาธารณภัยให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๒.๑ กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินหรือไม่ก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการช่วยเหลือประชาชนในเบื้องต้น โดยฉันทันที เพื่อการดำรงชีพ หรือบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า หรือระงับสาธารณภัย หรือเพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน หรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่ประชาชน ได้ตามความจำเป็น ภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการพิจารณา

๒.๒ ในกรณีการช่วยเหลือประชาชน เพื่อเยียวยาและฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย หรือการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการป้องกันและระงับโรคติดต่อ หรือการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้เสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบก่อน

๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความจำเป็นต้องช่วยเหลือประชาชนนอกเหนือจากหลักเกณฑ์การช่วยเหลือตามระเบียบนี้ ให้ขอความเห็นชอบจากปลัดกระทรวงมหาดไทย ก่อนให้การช่วยเหลือ

๓. กรณีการให้ความช่วยเหลือประชาชนเพื่อเยียวยาหรือฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่เกิดภัย ให้รายงานอำเภอ หรือจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณานำเงินอุดหนุนราชการเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

(๒) กรณีมิได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่เกิดภัย ในการช่วยเหลือประชาชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบ

๔. กำหนดวิธีการ ขั้นตอน การช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

(๑) ให้นำรายชื่อของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนที่สำรวจโดยหน่วยงานของรัฐและรายชื่อประชาชนที่ยื่นลงทะเบียนขอรับความช่วยเหลือต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานที่กลางมาใช้ในการพิจารณาช่วยเหลือประชาชน

(๒) ปิดประกาศรายชื่อประชาชนตาม (๑) ที่จะได้ได้รับความช่วยเหลือ ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานที่กลาง และที่ทำการหมู่บ้าน ชุมชนให้ทราบ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

๕. การให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๕.๑ การให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต นอกจากกรณีการช่วยเหลือด้านสาธารณสุขฉุกเฉิน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศให้ประชาชนที่ประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือ ยื่นลงทะเบียนเพื่อขอรับความช่วยเหลือต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอคณะกรรมการ

๕.๒ ในกรณีเกิดอัคคีภัยที่ไม่เข้าข่ายภัยพิบัติ ในการช่วยเหลือประชาชน ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการตามระเบียบนี้ที่จะพิจารณาการให้ความช่วยเหลือตามความจำเป็น เหมาะสม ทั้งนี้ ไม่เกินอัตราตามหลักเกณฑ์ที่ กระทรวงการคลังกำหนด

๖. เพิ่มการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้มียาได้น้อย

๖.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้มียาได้น้อยที่ประสบปัญหาในการประกอบอาชีพ ในเรื่องดังต่อไปนี้”

- (ก) จัดหาหรือปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- (ข) การสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปรับปรุงแหล่งน้ำ
- (ค) ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนด้านการเกษตร
- (ง) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

๖.๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศให้เกษตรกรผู้มียาได้น้อย และประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือยื่นลงทะเบียนขอรับความช่วยเหลือต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอ คณะกรรมการพิจารณา

๖.๓ การช่วยเหลือเกษตรกรผู้มียาได้น้อย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาใช้จ่ายงบประมาณช่วยเหลือประชาชน ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยอนุโลม

๗. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้จ่ายงบประมาณในการให้ความช่วยเหลือประชาชนไประยะหนึ่งแล้วและคาดการณ์ได้ว่า หากจะใช้งบประมาณเพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไปอาจส่งผลกระทบต่อสถานะทางการคลังในการบริหารหรือการจัดบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป”

๘. การประชาสัมพันธ์การให้ความช่วยเหลือประชาชน

เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการตามโครงการช่วยเหลือประชาชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวันโดยให้ติดประกาศ ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานที่กลาง และที่ทำการหมู่บ้านและชุมชน

๑๘. การสำรวจข้อมูลรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเตรียมการเพื่อรองรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒ และกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บภาษีตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ โดยในพระราชบัญญัติดังกล่าวมีการยกเว้นและบรรเทาภาษีในห้วงสามปีแรก ซึ่งอาจมีผลกระทบกับการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจข้อมูลประมาณการรายได้ที่คาดว่าจะจัดเก็บได้ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเปรียบเทียบกับรายได้จากการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่ ของปี ๒๕๖๑ ตามแบบสำรวจข้อมูลประมาณการรายได้ที่คาดว่าจะจัดเก็บได้ที่ส่งมาพร้อมนี้ โดยให้รายงานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๒

Change For Good

เปลี่ยนเพื่อโลกที่ดีกว่า

จังหวัดสะอาดทั่วทั้งดินไทย
ร่วมเป็น "อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก" นำไทยไร้ขยะ
มุ่งสร้างจิตสำนึก "วินัยการทิ้งขยะ"

แนวทาง 3Rs หรือ 3 ร
ใช้น้อย (Reduce)
ใช้ซ้ำ (Reuse)
นำขยะไปใช้ใหม่ (Recycle)

สำนักงานเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่
จะชวนให้ร่วมลงมือทำกิจกรรม

ประเทศไทยไร้ขยะ...ได้ด้วยมือทุกคน!